

**«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК
Андеррайтинг қўмитаси мажлисининг
20__ йил «__» ____даги
№ ____ – сонли
Баённомаси билан
«ТАСДИҚЛАНГАН»**

**БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СУҒУРТА ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ
(УМУМИЙ СУҒУРТА СОҲАСИНИНГ 1- КЛАССИ)**

МУНДАРИЖА

► 1-бўлим	УМУМИЙ ҚОИДАЛАР	3
► 2-бўлим	АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАР ВА ТАЪРИФЛАР	3
► 3-бўлим	СУҒУРТА СУБЪЕКТЛАРИ ВА СУҒУРТА ШАРТНОМАЛАРИНИ ТУЗИШДАГИ ЧЕКЛОВЛАР	4
► 4-бўлим	СУҒУРТА ОБЪЕКТЛАРИ	5
► 5-бўлим	СУҒУРТА ҲОДИСАЛАРИ	5
► 6-бўлим	СУҒУРТАЛОВЧИНИ МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШДАН ОЗОД ЭТАДИГАН ИСТИСНОЛАР	5
► 7-бўлим	СУҒУРТА СУММАСИ	6
► 8-бўлим	ТАРИФЛАР (СТАВКАЛАР) ВА СУҒУРТА МУКОФОТИНИ ТЎЛАШ ТАРТИБИ	6
► 9-бўлим	СУҒУРТА ДАВРИ, МАКСИМАЛ (МИНИМАЛ) МУДДАТИ	7
► 10-бўлим	СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИ ТУЗИШ ТАРТИБИ	8
► 11-бўлим	СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИНГ КУЧГА КИРИШИ ВА АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ	8
► 12-бўлим	СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИ БЕКОР ҚИЛИШ	9
► 13-бўлим	СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИНГ ТЎХТАТИЛИШИ	9
► 14-бўлим	ТОМОНЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ	9
► 15-бўлим	СУҒУРТА СУММАСИНИ ТЎЛАШНИ РАД ЭТИШ	11
► 16-бўлим	СУҒУРТА ДАЪВОЛАРИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ ТАРТИБИ	11
► 17-бўлим	СУҒУРТА ТЎЛОВЛАРИНИНГ ТАРТИБИ ВА МИҚДОРИ	11
► 18-бўлим	СУБРОГАЦИЯ	12
► 19-бўлим	ТОМОНЛАРНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ	12
► 20-бўлим	ФОРС-МАЖОР	12
► 21-бўлим	БОШҚА ШАРТЛАР	13
► 22-бўлим	НИЗОЛАРНИ КЎРИБ ЧИҚИШ ТАРТИБИ	13
► Иловалар		14

► 1-бўлим. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1. Ушбу Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш қоидалари (бундан буён матн бўйича – «Қоидалар») Ўзбекистон Республикасининг суғурта фаолиятини тартибга солувчи қонунчилигига мувофиқ ишлаб чиқилган ҳамда «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта компаниясининг (бундан буён матн бўйича – «Суғурталовчи») бахтсиз ҳодисалардан ихтиёрий ва мажбурий суғурта қилиш бўйича асосий шартларини белгилайди.

Ушбу Қоидаларга мувофиқ, Суғурталовчи бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилишнинг муайян турлари бўйича алоҳида суғурта қоидаларини ишлаб чиқиш ва қўллаш, улар асосида бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш бўйича муайян суғурта шартномаларини ишлаб чиқиш ва тузиш ҳуқуқига эга.

Ушбу Қоидалар мажбурий суғуртани амалга оширишда, мазкур суғурта классини тартибга солувчи қонунчиликда назарда тутилган шартларга зид бўлмаган қисмида қўлланилади.

1.2. Ушбу Қоидалар асосида Суғурталовчи жисмоний ва юридик шахслар (бундан буён матн бўйича – «Суғурта қилдирувчилар») билан суғурта шартномаларини тузади. Мазкур шартномаларнинг шартлари, суғурта шартномасининг амал қилиш даври ва ҳудудида Суғурталанган шахс ҳисобланган Суғурта қилдирувчининг ёки суғурта шартномасида кўрсатилган бошқа Суғурталанган шахснинг ҳаёти ёки соғлиғига зарар етказилган тақдирда, шартномада келишилган пул суммасини ёки пул компенсациясини (ёхуд иккаласининг комбинациясини) тўлашни таъминлайди.

► 2-бўлим. АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАР ВА ТАЪРИФЛАР

2.1. Ушбу Қоидаларда қўлланиладиган асосий тушунчалар ва таърифлар:

Суғурта шартномаси — ёзма келишув бўлиб, унга кўра Суғурталовчи шартномада белгиланган суғурта мукофоти эвазига, суғурта ҳодисаси юз берганда Суғурта қилдирувчига ёки уни олишга ҳуқуқи бўлган бошқа шахсга суғурта товонини (суғурта суммасини) тўлаш мажбуриятини олади.

Суғурта полиси — Суғурта шартномаси тузилганлигини ва Суғурталовчининг ушбу Қоидалар шартларига мувофиқ суғурта товонини тўлаш бўйича мажбуриятлари кучга кирганлигини тасдиқловчи ҳужжат бўлиб, у Суғурта қилдирувчи томонидан суғурта мукофоти ёки унинг биринчи қисми тўланганидан кейин берилади.

Суғурталанган шахс — ҳаёти, соғлиғи ва меҳнат қobiliяти билан боғлиқ бўлган мулкый манфаатлари суғурта объекти ҳисобланувчи ҳамда агар Шартномада бошқа шахс Наф олувчи сифатида кўрсатилмаган бўлса, уни фойдасига Суғурта шартномаси тузилган жисмоний шахс.

Наф олувчи — Суғурталанган шахснинг ёзма розилиги билан Суғурта шартномасида суғурта тўловини олувчи сифатида кўрсатилган жисмоний ёки юридик шахс. Суғурта шартномасида бошқа Наф олувчи кўрсатилмаган бўлиб, Суғурталанган шахс вафот этган тақдирда, унинг меросхўрлари Наф олувчи деб тан олинади.

Суғурта суммаси — Суғурта шартномаси билан белгиланадиган ва Суғурталовчининг Суғурта қилдирувчи олдидаги мажбуриятларининг чекланган ҳажмини ифодаловчи пул маблағлари суммаси.

Суғурта мукофоти — суғурта учун тўлов бўлиб, Суғурта қилдирувчи уни Суғурта шартномасида белгиланган тартибда ва муддатларда Суғурталовчига тўлаши шарт.

Суғурта тўлови — Суғурта шартномасида назарда тутилган суғурта ҳодисаси юз берганда, суғурта суммаси доирасида Суғурта қилдирувчига ёки Суғурталанган шахсга (Наф олувчига) тўланадиган пул маблағлари.

Бахтсиз ҳодиса — Суғурталанган шахснинг иродасига боғлиқ бўлмаган, инсон организмга ташқаридан таъсир этувчи ва травматик шикастланишлар, соғлиқнинг бошқача бузилиши ва/ёки ўлимга олиб келадиган тўсатдан, қисқа муддатли содир бўлган воқеа.

«Соғлиқнинг бошқача бузилиши» деганда қуйидагилар тушунилади:

-куйиш, портлаш, яшин уриши ёки электр токи таъсири натижасида олинган тана шикастланишлари;

-кимёвий моддалар (саноат ёки маиший) билан заҳарланиш ва/ёки заҳарли ва/ёки куйдирувчи моддалар, буғлар ёки газлардан нафас олиш ёки улар билан контактда бўлиш натижасида юзага келган куйишлар;

-совуқ уриши, чўкиш, жиноятчилар ёки ҳайвонларнинг ҳужуми, ҳайвонлар тишлаши, қуёш уриши (иссиқ уриши), нафас йўллариغا бегона жисмнинг тасодифан тушиб қолиши, заҳарли ўсимликлардан тасодифий ўткир заҳарланиш;

-шунингдек, транспорт воситалари (автомобиль, поезд, трамвай ва ҳ.к.) ҳаракатланаётганда ёки улар ҳалокатга учраганда, машиналар, механизмлар ва ҳар қандай турдаги асбоблардан фойдаланиш пайтида олинган жароҳатлар.

Умумий меҳнат қobiliятининг вақтинча йўқотилиши — Суғурталанган шахснинг тиббий кўрсатмаларга кўра ўз меҳнат фаолиятини давом эттира олмаслик ҳолати бўлиб, у қайта

тикланадиган (даволаниш жараёнида ўтиб кетувчи) хусусиятга эга ва Суғурта шартномасида назарда тутилган бахтсиз ҳодиса натижасида Суғурта даври мобайнида юзага келиши мумкин.

Соғлиқнинг турғун шикастланиши (ногиронлик) — Суғурталанган шахснинг умумий меҳнат қобилиятини доимий, тўлиқ ёки қисман йўқотиши билан белгиланадиган ҳолати бўлиб, у даволаниш жараёнида турғун ва қайта тикланмайдиган хусусиятга эга ҳамда Суғурта шартномасида назарда тутилган бахтсиз ҳодиса натижасида Суғурта даври мобайнида юзага келиши мумкин.

Суғурта даври — Суғурта шартномаси амал қиладиган вақт оралиғи. Суғурталовчи Суғурта полисида кўрсатилган суғурта даври мобайнида содир бўлган суғурта ҳодисалари бўйича мажбуриятларни ўз зиммасига олади.

► 3-бўлим. СУҒУРТА СУБЪЕКТЛАРИ ВА СУҒУРТА ШАРТНОМАЛАРИНИ ТУЗИШДАГИ ЧЕКЛОВЛАР

3.1.«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта компанияси ушбу Қоидалар бўйича Суғурталовчи сифатида иштирок этади ва суғурта фаолиятини Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ амалга оширади.

3.2.Ушбу Қоидаларга мувофиқ, тўлиқ фуқаролик муомала лаёқатига эга бўлган, Суғурталовчи билан муайян суғурта муносабатларига киришувчи ҳамда Суғурта шартномаси бўйича ҳисобланган суғурта мукофотларини Суғурталовчига тўловчи маҳаллий ва хорижий юридик шахслар, шунингдек Ўзбекистон Республикаси резидентлари, норезидентлари бўлган жисмоний шахслар ва фуқаролиги бўлмаган шахслар Суғурта қилдирувчилар ҳисобланади.

3.3.Агар Суғурта қилдирувчи сифатида жисмоний шахс иштирок этса ва суғурта унинг фойдасига амалга оширилса, унга ушбу Қоидаларда назарда тутилган Суғурталанган шахснинг барча ҳуқуқ ва мажбуриятлари татбиқ этилади.

3.4.Суғурта шартномаси бўйича учинчи шахснинг ҳаёти ва соғлиғи билан боғлиқ бўлган мулкий манфаатлари суғурталаниши мумкин, бунда ушбу шахс Суғурталанган шахс ҳисобланади (учинчи шахс фойдасига суғурта шартномаси). Учинчи шахс фойдасига суғурта шартномаси исталган муомала лаёқатига эга бўлган жисмоний шахс билан, шу жумладан Суғурталанган шахснинг ота-онаси, фарзандлари, ака-укалари, опа-сингиллари, турмуш ўртоғи, бобо ва бувилари билан, шунингдек юридик шахслар билан тузилиши мумкин.

3.5.Агар суғурта шартномаси учинчи шахс фойдасига тузилмаган бўлса, у ҳолда Суғурта қилдирувчининг ўзи (жисмоний шахс) Суғурталанган шахс ҳисобланади. Бу ҳолатда суғурта унинг фойдасига амалга оширилади ва унга ушбу Қоидаларда назарда тутилган Суғурталанган шахснинг барча ҳуқуқ ва мажбуриятлари татбиқ этилади.

3.6.Суғурта қилдирувчи (агар у жисмоний шахс бўлса), Суғурталанган шахснинг (агар Суғурталанган шахс 16 ёшга тўлмаган бўлса, унинг ота-онаси ёки васийларининг) розилиги билан суғурта тўловларининг барча турлари учун бир ёки бир нечта Наф олувчиларни тайинлаши мумкин.

3.7.Агар Суғурта қилдирувчи юридик шахс бўлса, Наф олувчи(лар)ни Суғурталанган шахс тайинлайди. Барча Наф олувчилар Суғурта қилдирувчининг (агар у жисмоний шахс бўлса) ва Суғурталанган шахснинг (агар у 16 ёшга тўлмаган бўлса, унинг ота-онаси ёки васийларининг) шахсий имзолари билан тасдиқланган ёзма аризада кўрсатилиши керак. Агар Наф олувчилар кўрсатилмаган бўлса, Суғурталанган шахснинг қонуний меросхўрлари Наф олувчилар деб ҳисобланади.

3.8.Суғурта қилдирувчи (агар у жисмоний шахс бўлса), Суғурталанган шахснинг (агар у 16 ёшга тўлмаган бўлса, унинг ота-онаси ёки васийларининг) розилиги билан Суғурталовчига ёзма ариза бериш орқали Наф олувчиларни ўзгартириши мумкин. Ариза Суғурта қилдирувчи ва Суғурталанган шахснинг (агар у 16 ёшга тўлмаган бўлса, унинг ота-онаси ёки васийларининг) шахсий имзолари билан тасдиқланган бўлиши керак. Агар Суғурта қилдирувчи юридик шахс бўлса, Наф олувчиларни ўзгартириш Суғурталанган шахснинг хоҳишига кўра амалга оширилади.

3.9.Наф олувчилардан бирортаси ҳам Суғурталанган шахсдан узоқ яшамаган (ундан олдин вафот этган) тақдирда, суғурта тўловларини олиш бўйича барча ҳуқуқлар Суғурталанган шахснинг қонуний меросхўрларига ўтади.

3.10.Суғурталанган шахс вафот этган тақдирда, агар Суғурталанган шахснинг ўзидан бошқа Наф олувчи тайинланмаган бўлса, суғурта тўловларини олиш ҳуқуқи Суғурталанган шахснинг қонуний меросхўрларига ўтади.

3.11.Суғурталанган шахс бўлмаган шахс фойдасига, шу жумладан Суғурталанган шахс ҳисобланмайдиган Суғурта қилдирувчи фойдасига суғурта шартномаси фақат Суғурталанган шахснинг ёзма розилиги билан тузилиши мумкин. Бундай розилик бўлмаганда, Суғурта шартномаси Суғурталанган шахснинг даъвосига кўра, ушбу шахс вафот этган тақдирда эса — унинг меросхўрлари даъвосига кўра ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин.

3.12.Муомала лаёқатига эга бўлмаган ёки 16 ёшга тўлмаган жисмоний шахслар билан, тўловга қобилиятсиз, банкротлик ёки тугатилиш босқичида бўлган юридик шахслар билан, шунингдек қонунчиликка мувофиқ Суғурталовчи томонидан суғурта маҳсулотининг мақсадли сегментига киритилмаган шахслар билан суғурта шартномалари тузилмайди.э=

► 4-бўлим. СУҒУРТА ОБЪЕКТЛАРИ

4.1. Ушбу Қоидалар бўйича суғурта объектлари бўлиб Суғурталанган шахснинг Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига зид бўлмаган, унинг ҳаёти, соғлиғи ва меҳнат қобилияти билан боғлиқ мулкӣ манфаатлари ҳисобланади.

► 5-бўлим. СУҒУРТА ҲОДИСАЛАРИ

5.1. Суғурта шартномасида келишилган ва Суғурта даврида содир бўлган, юз бериши билан Суғурталовчининг Суғурталанган шахсга (Наф олувчига) суғурта тўловини амалга ошириш мажбурияти туғиладиган, амалда юз берган воқеа суғурта ҳодисаси ҳисобланади.

5.2. Ушбу Қоидаларга мувофиқ, Суғурта шартномасида келишилган ва қуйидагиларга олиб келган бахтсиз ҳодисалар (шу жумладан, ишлаб чиқаришдаги жароҳатлар ва касб касалликлари) суғурта ҳодисалари деб тан олинади:

- Суғурталанган шахснинг травматик шикастланиши ва/ёки соғлиғининг бошқача бузилиши;
- Суғурталанган шахснинг меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотиши; -Суғурталанган шахс соғлиғининг турғун шикастланиши (ногиронлик);
- Суғурталанган шахснинг вафоти.

Ушбу Қоидалар доирасида тузиладиган Суғурта шартномасида ушбу бандда санаб ўтилган суғурта ҳодисаларининг барчаси ёки айримлари назарда тутилиши мумкин.

5.3. Агар Суғурта шартномасида бу ҳақда келишилган бўлса ва ушбу қоплама амал қиладиган аниқ давр кўрсатилган бўлса, Суғурта даврида юз берган, 5.2.-бандда назарда тутилган бахтсиз ҳодисанинг суғурта муддати тугаганидан кейин юзага келган оқибатлари ҳам ушбу суғурта билан қопланиши мумкин.

► 6-бўлим. СУҒУРТАЛОВЧИ МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШДАН ОЗОД ЭТИЛАДИГАН ИСТИСНОЛАР

6.1. 5.2.-бандда кўрсатилган воқеалар суғурта ҳодисаси деб тан олинмайди, Суғурталовчи мажбуриятларни бажаришдан озод этилади ва агар улар қуйидагилар натижасида содир бўлса, улар бўйича тўловлар амалга оширилмайди:

Қуйидагилар натижасида:

а) ҳар қандай турдаги ҳарбий ҳаракатлар (уруш эълон қилинганлигидан қатъи назар), террорчилик ҳаракатлари, фуқаролар уруши, инқилоб, исён ёки бошқа шунга ўхшаш тартибсизликлар, шунингдек ички тартибсизликлар (митинглар, исёнлар, иш ташлашлар, намойишлар);

б) табиий офатлар, ядровий портлаш, ионлаштирувчи радиация ёки ядро ёқилғисининг чиқиб кетиши ёки ёниши натижасидаги ифлосланиш. Ушбу истисно мақсадлари учун ёниш атомларнинг ҳар қандай парчаланиш жараёнини ўз ичига олади;

в) расмий спорт тадбирларида (мусобақаларда) ёки профессионал асосда мунтазам спорт билан шуғулланиш билан боғлиқ бошқа тадбирларда (машғуллотлар, кўргазмалар чиқишлар, йиғинлар ва ҳ.к.) иштирок этиш, турли учуш аппаратларидан фойдаланиш, парашютдан сакраш, тоғ чанғиси спорти ва альпинизм билан шуғулланиш, шунингдек ҳаёт ва соғлиқ учун бевосита юқори хавф билан боғлиқ бошқа тадбирлар;

Қуйидагилар билан боғлиқ ҳолда:

а) эпидемия вақтида;

б) бахтсиз ҳодиса юз берган пайтда Суғурталанган шахснинг алкоголь, гиёҳвандлик ёки токсик мастлик ҳолатида бўлиши, транспорт воситасини маст ҳолатда бошқариши, шунингдек транспорт воситасини бошқаришни алкоголь, гиёҳвандлик ёки токсик мастлик ҳолатидаги шахсга топшириши натижасида;

в) ўз-ўзини ўлдириш, ўз-ўзини ўлдиришга уриниш, ўзига тан жароҳати етказиш;

г) Суғурталанган шахс томонидан тергов органлари ёки суд томонидан қасддан содир этилган ҳуқуқбузарлик белгилари аниқланган ҳаракатларни содир этиши;

д) тергов органларининг қарори ёки суд қарори билан Суғурталанган шахс унинг ташаббусқори бўлганлиги аниқланган безорилик ёки муштлашув, бундан ҳодиса Суғурталанган шахснинг ўз фуқаролик бурчини бажариши ёки ўз ҳаёти, соғлиғи, ор-номуси ва қадр-қимматини ёхуд учинчи шахсларни ҳимоя қилиши билан боғлиқ ҳаракатлар натижасида келиб чиққан ҳолатлар мустасно;

е) ташхис қўйиш, даволаш ва профилактика чора-тадбирларининг (шу жумладан дори-дармонларни инъекция қилиш) салбий оқибатлари, агар улар жароҳат оқибатларини даволаш билан боғлиқ бўлмаса;

ж) техника хавфсизлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари ва саноат санитарияси меъёrlарини қўпол равишда бузиш;

з) Суғурта шартномаси тузилган пайтда Суғурталанган шахсда мавжуд бўлган юрак-қон томир тизими касалликлари, диабет, неврологик касалликларнинг қўзиши ёки хуружи;

и) инфаркт, у ҳеч қандай ҳолатда бахтсиз ҳодиса оқибати сифатида қаралмайди.

6.2. Қуйидаги ҳолларда ҳам воқеа суғурта ҳодисаси ҳисобланмайди ва тўлов амалга оширилмайди, агар Суғурта қилдирувчи, Суғурталанган шахс (Наф олувчи):

-содир бўлган бахтсиз ҳодиса ҳақида Суғурталовчини ўз вақтида (суғурта шартномасида кўрсатилган муддатларда) хабардор қилмаган бўлса;

-Суғурта ҳодисасини аниқлаш, шунингдек ушбу ҳодисанинг юз берган натижа билан сабабий боғланишини ойдинлаштириш учун зарур бўлган ҳужжатлар ва маълумотларни тақдим этмаган бўлса ёки била туриб ёлғон маълумотлар ва далилларни тақдим этган бўлса;

-Суғурталовчининг ишончли шифокори ёки экспертига жабрланган шахс ва/ёки ҳодиса жойига бориш имкониятини таъминлаш чораларини кўрмаган бўлса.

6.3. Қуйидагилар бахтсиз ҳодиса ҳисобланмайди: касалликларнинг барча турлари, шу жумладан юқумли касалликлар, ОИВ инфекцияси, ОИТС, ҳар қандай тансиқ (венерик) касалликлар, шунингдек озик-овқат маҳсулотлари ёки дори воситаларини истеъмол қилиш натижасида юзага келган соғлиқнинг бузилиши.

6.4. Тарафларнинг келишувига кўра, Суғурта шартномасида 6.1-бандда санаб ўтилган барча ёки айрим воқеалар бўйича Суғурталовчининг суғурта тўловини амалга ошириш мажбурияти назарда тутилиши мумкин. Бунда тегишли воқеалар Суғурта шартномасида аниқ белгилаб қўйилиши лозим.

6.5. Суғурта шартномасида унда келишилган суғурта фақат Суғурталанган шахс билан ишлаб чиқаришда ва/ёки маиший ҳаётда, муайян ҳудуд доирасида, вақт даврида ёки Суғурта шартномасида кўрсатилган бошқа ҳолатлар юз берган тақдирда содир бўлган суғурта ҳодисаларига татбиқ этилиши назарда тутилиши мумкин.

6.6. Суғурта шартномасида қонунчиликка мувофиқ суғурта ҳодисасидан бошқа истиснолар ҳам назарда тутилиши мумкин.

► 7-бўлим. СУҒУРТА СУММАСИ

7.1. Агар амалдаги қонунчиликдан ёки Суғурта шартномасидан бошқача тартиб келиб чиқмаса, суғурта суммаси тарафларнинг келишувига кўра белгиланадиган миқдорда ўрнатилади. Суғурта суммаси Суғурталовчи томонидан ҳам Ўзбекистон Республикаси миллий валютасида, ҳам эркин айирбошланадиган валютада белгиланиши мумкин.

7.2. Агар Суғурта қилдирувчи бир нечта шахсга нисбатан Суғурта шартномасини тузса, у ҳолда шартномада ёки барча Суғурталанган шахслар бўйича умумий суғурта суммаси, ёки ушбу Қоидалар шартларига мувофиқ суғурталаниши лозим бўлган ҳар бир шахс бўйича суғурта суммаси кўрсатилади. Барча Суғурталанган шахслар бўйича умумий суғурта суммаси ҳар бир Суғурталанган шахс бўйича суғурта суммаларини қўшиш орқали аниқланади.

7.3. Ҳар бир Суғурталанган шахс бўйича суғурта суммалари Суғурта шартномасига илова қилинадиган Суғурталанган шахслар рўйхатида алоҳида келтирилади.

► 8-бўлим. ТАРИФЛАР (СТАВКАЛАР) ВА СУҒУРТА МУКОФОТИНИ ТўЛАШ ТАРТИБИ

8.1. Суғурта мукофоти муайян суғурта тури бўйича суғурта суммаси ва суғурта тарифидан келиб чиққан ҳолда ҳам сўмда, ҳам эркин айирбошланадиган валютада белгиланади.

8.2. Суғурта тарифи оддий (вақтинчалик) ва махсус (лойиҳа ёки тадбир учун) турларга бўлинади:

Оддий суғурта тарифи — бир йил учун суғурта суммасидан фоизларда белгиланган суғурта мукофоти ставкаси бўлиб, оммавий ва бир турдаги суғурта шартномалари бўйича суғурта мукофотини аниқлашда қўлланилади;

Махсус суғурта тарифи — алоҳида лойиҳага (тадбирга) суғурта қопламаси тақдим этилганда алоҳида ҳисобланган суғурта мукофоти ставкаси (суммаси) бўлиб, у суғурта суммасидан фоизларда ёки мутлақ пул ифодасида белгиланиши мумкин.

8.3. Базавий оддий суғурта тарифлари Суғурталовчи томонидан аввалги суғурта тажрибаси, турли манбаларнинг статистик маълумотлари, хавфлар портфелининг ўзгариш тенденциялари, «Умумий суғурта» соҳасининг 1-класси бўйича жорий техник захиралар суммаси ва атроф-муҳитнинг муҳим омиллари асосида белгиланади.

Суғурталовчи ҳар бир муайян ҳолатда суғурта мукофоти миқдорини аниқлашда суғурта қопламасини тақдим этиш даври, ёши, фаолият соҳаси, касби, бажариладиган ишларнинг хусусияти ва суғурталанган шахснинг меҳнат шароитлари, таваккалчиликнинг кумуляция эҳтимоли ва бошқалар каби муҳим таваккалчилик омилларининг қийматларига қараб базавий суғурта тарифларига тузатиш компонентларини (аддитив, мультипликатив) белгилашга ҳақли.

8.4. Махсус асосий суғурта тарифлари эксперт ҳулосалари асосида белгиланади ҳамда муайян лойиҳа, уни амалга ошириш шартлари, тадбирнинг тайёргарлик сифати ва бошқа муҳим омиллардан келиб чиқиб, мавжуд тажрибани қўллаган ҳолда тузатилади (корректировка қилинади).

8.5. 1-илованинг 1-жадвалида «Ишлаб чиқариш ва ишлар» омили бўйича гуруҳларга бўлиниш келтирилган, 1-илованинг 2-жадвалида эса — ёшга нисбатан ўлим ҳолати юз беришининг шартли эҳтимолликлари кўрсатилган. Ўлим ҳолати юз беришининг шартли эҳтимолликлари нетто-суғурта мукофотларининг пастки чегараси бўлиб хизмат қилади.

Брутто-суғурта мукофотининг умумий тузилиши қуйидагича:

$$P = P1 + P2 + P3 + P4 + P5$$

бу ерда:

P1 — агентлар билан тузилган битимларга қараб белгиланадиган, таваккалчиликни сотиб олиш харажатларига (агентлик тўловларига) тааллуқли мукофотнинг бир қисми. Суғурта қилдирувчи бевосита мурожаат қилганда нолга тенг бўлиши мумкин;

P2 — мукофотнинг иш юритиш харажатларига тааллуқли қисми ҳар чорақда бухгалтерия ҳисоботи асосида ҳисоблаб чиқилади ва «брутто-мукофотдан L %, бироқ M сўмдан кам бўлмаган миқдорда» тарзида шакллантирилади;

P3 — мукофотнинг суғурта операцияси рентабеллигига тааллуқли қисми Суғурталовчининг мазкур класс ёки маҳсулот бўйича суғурта операциялари рентабеллиги нормасининг белгиланган сиёсати асосида аниқланади, салбий, нолга тенг ёки ижобий миқдор бўлиши мумкин;

P4 — мукофотнинг огоҳлантириш чора-тадбирлари захирасига тааллуқли қисми Суғурталовчининг огоҳлантириш чора-тадбирлари захирасини шакллантириш сиёсатига мувофиқ белгиланади ва чорақда кўпи билан бир марта ўзгартирилиши мумкин;

P5 — нетто-мукофот (актуар усуллар билан ҳисобланадиган қисм).

8.6. Бир йилдан кам муддатга (K кунга) суғурта қопламаси берилганда, суғурта мукофот қуйидаги формула бўйича ҳисобланади:

$$(K/365 \cdot (P5 + P3) + \max(M; K/365 \cdot P2)) / (1 - a(P1) - a(P4)),$$

бу ерда: M - P2 таърифида келтирилган параметр, (P1), (P4) - суғурта мукофоти қисмининг агентлик тўловлари ва РПМга ажратмаларга тегишли улуши.

Агар муддат (K) 30 кундан кам бўлса, ҳисоб-китоб Махсус суғурта тарифлари схемаси бўйича амалга оширилади.

8.7. Нетто-мукофот (P5) ҳисоблаш ёндашувлари 1-иловада келтирилган.

Ҳисобланган суғурта мукофотлари Суғурталовчи учун ҳам, суғурталанувчи учун ҳам иқтисодий мақсадга мувофиқлик (мақбуллик) тамойилларини қаноатлантириши лозим. Суғурталовчи вазиятга қараб суғурта мукофотини P1, P3, P4 улушларини камайтириш ҳисоби ва суғурта мукофотлари захирасини инвестициялашдан олинадиган келгуси даромадларнинг бир қисми ҳисоби камайтириши мумкин.

8.8. 3 ойдан кўп бўлмаган муддатга тузилган суғурта шартномалари бўйича суғурта мукофоти бир йўла, узоқроқ муддатга тузилган шартномалар бўйича эса бир йўла ёки бир неча муддатда тўланади, бунда суғурта мукофотини бўлиб-бўлиб тўлашда суғурта мукофотининг биринчи қисми йиллик суғурта мукофотининг камида 25 фоизи миқдорида тўланиши керак, қолган қисми Суғурта қилдирувчи билан келишилган жадвал бўйича тўланади.

Агар суғурта ҳодисаси суғурта мукофотининг навбатдаги қисми тўлангунига қадар содир бўлса, Суғурталовчи, агар Суғурта шартномасида бошқача ҳолат кўзда тутилмаган бўлса, суғурта тўлови миқдорини белгилашда муддати ўтган суғурта мукофоти суммасини ҳисобга олиш (чегириб қолиш) ҳуқуқига эга.

Суғурта шартномасини тузишда томонлар суғурта мукофотини бўлиб-бўлиб тўлашнинг бошқача тартибини ҳамда навбатдаги суғурта мукофоти белгиланган муддатларда тўланмаганлиги учун санкцияларни келишиб олишлари мумкин.

8.9. Суғурта мукофоти қуйидаги йўллар билан тўланиши мумкин:

а) Суғурта шартномаси имзоланган санадан бошлаб, агар Суғурта шартномасида бошқача ҳол назарда тутилган бўлмаса, 5 (беш) банк куни ичида Суғурталовчининг банк ҳисобварағига пул ўтказиш йўли билан;

б) Суғурта шартномаси тузилган куни Суғурталовчининг банк ҳисобварағига нақд пул маблағларини киритиш йўли билан;

в) Суғурта шартномаси тузилаётганда Суғурталовчининг кассасига ёки Суғурталовчининг суғурта агентига нақд пул маблағларини тўлаш орқали;

г) Суғурта қилдирувчининг иш жойидаги бухгалтерия томонидан, Суғурта шартномасига мувофиқ иш ҳақидан ушлаб қолган ҳолда Суғурталовчининг ҳисобварағига пул ўтказиш йўли билан.

8.10. Суғурта даври мобайнида суғурта тўловлари амалга оширилмаган тақдирда, Суғурталовчи тузилган шартнома шартларига мувофиқ, Суғурта қилдирувчига ёки у томонидан кўрсатилган шахсларга (Суғурталанган шахсга, Наф олувчига) ўз харажатларини чегириб ташлаган ҳолда суғурта мукофотининг бир қисmini қайтариш ёки кейинги шартномаларни тузишда суғурта мукофотларига чегирмалар тақдим этиш ҳуқуқига эга.

► 9-бўлим. СУҒУРТА ДАВРИ, МАКСИМАЛ (МИНИМАЛ) СУҒУРТА МУДДАТИ

9.1. Суғурта даври бир йилгача бўлган муддатга, бир йилга, бир йилдан ортиқ муддатга ёки муайян ишларни бажариш, сафар ва шу кабилар вақтига белгиланиши мумкин. Бунда минимал суғурта муддати 0,1 соатни, максимал муддати эса 10 йилгача бўлган даврни ташкил этади.

9.2. Суғурталовчининг мажбуриятлари суғурта мукофоти ўз вақтида тўланган тақдирда суғурта шартномасида (суғурта полисида) шартлашилган муддатларда ёки суғурта мукофоти ўз вақтида тўланмаган тақдирда суғурта мукофоти Суғурталовчининг ҳисоб рақамига ўтказилган пайтдан эътиборан кучга киради ва агар суғурта шартномасида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, суғурта полисида кўрсатилган суғурта даври тугагунига қадар амал қилади.

► 10-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИ ТУЗИШ ТАРТИБИ

10.1. Суғурта шартномаси ёзма шаклда тузилиши лозим (2-илова), оммавий офертани жойлаштириш орқали шартнома тузилган ҳоллар бундан мустасно. Ёзма шаклга риоя қилмаслик Суғурта шартномасининг ҳақиқий эмаслигига сабаб бўлади.

Суғурта қилдирувчи жисмоний шахс бўлган тақдирда, Суғурта шартномаси оғзаки мурожаат ёки ёзма ариза-анкета расмийлаштириш асосида тузилиши мумкин. Суғурта қилдирувчи юридик шахс бўлган тақдирда, ариза-анкета билан бир вақтда Суғурта шартномаси тузилаётган Суғурталовчи шахслар рўйхатини тақдим этади. Суғурта шартномасини тузиш учун Суғурталовчи томонидан суғурта ҳодисаси юз бериш хавфи даражасини аниқлаш учун зарур бўлган қўшимча маълумотлар талаб қилиниши мумкин.

10.2. Суғурта шартномаси, шунингдек, Суғурталовчи томонидан Суғурта қилдирувчининг (Суғурталовчи шахснинг) ёзма ёки оғзаки аризаси асосида унга Суғурталовчи томонидан имзоланган ва Суғурта шартномаси шартларини ўз ичига олган Суғурта полисини (3-илова) топшириш орқали ҳам тузилиши мумкин. Бунда Суғурта қилдирувчининг таклиф этилган шартларда Суғурта шартномасини тузишга розилиги Суғурта полисининг иккинчи нусхасида (нусхасида) ёки Суғурта қилдирувчининг ёзма аризасида бу ҳақда қайд этиш ҳамда суғурта мукофотини ёки — суғурта мукофоти бўлиб-бўлиб тўланганда — биринчи бадални тўлаш орқали тасдиқланади.

10.3. Суғурта шартномасини тузишда Суғурта қилдирувчи ва Суғурталовчи, агар бу Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига зид бўлмаса, ушбу Қоидаларнинг айрим қоидаларини ўзгартириш, тўлдириш ёки чиқариб ташлаш ҳуқуқига эга.

Суғурта ҳодисаси тавсифи ўзгартирилганда, Суғурталовчи қўшимча қопланадиган хавфларга мувофиқ махсус ишлаб чиқилган тарифларни қўллаш ҳуқуқига эга.

10.4. Суғурта шартномасини тузишда Суғурта қилдирувчи суғуртага қабул қилинаётган шахсга нисбатан хавф даражасини аниқлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ўзига маълум бўлган барча ҳолатлар ҳақида Суғурталовчига хабар бериши шарт.

Суғурталовчи суғуртага қабул қилинаётган шахснинг соғлиғи ҳолатини баҳолаш учун уни олдиндан тиббий кўрикдан ўтказиш ҳуқуқига эга.

10.5. Суғурта шартномаси ушбу Қоидаларнинг 5.2.-бандида назарда тутилган хавфларнинг барчаси ёки бир қисми бўйича суғурта қопламаси билан тузилиши мумкин.

► 11-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИНГ КУЧГА КИРИШИ ВА АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ

11.1. Суғурта шартномаси тарафлар томонидан имзоланган пайтдан бошлаб кучга киради ва Суғурта шартномасида белгиланган суғурта даври мобайнида амал қилади. Суғурталовчининг Шартнома бўйича мажбуриятлари, агар Шартномада бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, суғурта мукофоти Суғурталовчининг ҳисоб рақамига тўланган ва Суғурта қилдирувчига Суғурта шартномаси бўйича Суғурта полиси берилган кундан кейинги куннинг соат 00:00 дан бошлаб кучга киради ҳамда Суғурта даври якуний санасининг соат 24:00 да тугайди.

Суғурта шартномаси бўйича Суғурта полиси, агар Суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, суғурта мукофоти Суғурталовчининг ҳисоб рақамига келиб тушганидан кейин беш кундан кечиктирмай берилади.

11.2. Суғурта шартномасини Суғурта полисини топшириш орқали тузишда, Суғурта шартномаси ва Суғурталовчининг Шартнома бўйича мажбуриятлари, агар суғурта полисида бошқача ҳолат кўрсатилмаган бўлса, одатда суғурта мукофоти Суғурталовчига тўланган кундан кейинги куннинг соат 00:00 дан бошлаб кучга киради.

ундан кейинги куннинг соат 00:00 дан бошлаб кучга киради.

Агар Суғурта шартномасининг амал қилиш даврида жисмоний шахс бўлган Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилса ёки муомала лаёқати чекланса, бундай Суғурта қилдирувчининг (Наф олувчининг) ҳуқуқ ва мажбуриятларини унинг васийси ёки ҳомийси амалга оширади.

11.3. Юридик шахс бўлган Суғурта қилдирувчи қайта ташкил этилганда, унинг Суғурта шартномаси бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятлари Суғурталовчининг розилиги билан Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида белгиланган тартибда тегишли ҳуқуқий ворисга ўтади.

11.4. Суғурта шартномаси шартларини ўзгартириш тарафларнинг келишувига кўра амалга оширилиши мумкин. Суғурта шартномасига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш зарурияти ҳақида Суғурта қилдирувчи оқилона муддатларда Суғурталовчига ёзма шаклда хабар бериши шарт. Суғурта шартномасига ўзгартиришлар киритиш тўғрисидаги келишув Суғурта шартномаси каби шаклда тузилади.

11.5. Суғурта шартномасининг амал қилиш муддати тарафларнинг келишувига кўра белгиланади ва Суғурта шартномасида ва/ёки Суғурта полисида кўрсатилади.

11.6. Суғурта шартномаси тарафларнинг келишувига кўра, Қўшимча келишув тузиш ва тегишли суғурта мукофотини тўлаш орқали узайтирилиши (пролонгация қилиниши) мумкин.

► 12-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИ БЕКОР ҚИЛИШ

12.1. Суғурта шартномаси исталган вақтда тарафлардан бирининг ёзма аризасига биноан, башарти бу ҳақда шартномада белгиланган муддатдан кечиктирмай маълум қилинса, бекор қилиниши мумкин.

12.2. Суғурта шартномаси муддатидан олдин бекор қилинган тақдирда, тўланган суғурта мукофоти қуйидаги тартибда қайтарилади:

-Суғурталовчи томонидан шартнома шартлари бузилганлиги сабабли Суғурта қилдирувчининг ташаббуси билан шартнома бекор қилинганда — суғурта мукофоти тўлиқ қайтарилади;

-Тарафларнинг келишувига биноан шартнома муддатидан олдин бекор қилинганда суғурта мукофоти Суғурталовчининг ишни юритиш харажатлари чегириб ташланган ҳолда, суғуртанинг ўтмаган муддатига мутаносиб равишда қайтарилади.

12.3. Суғурта қилдирувчи томонидан шартнома шартлари бузилганлиги сабабли Суғурталовчининг ташаббуси билан шартнома муддатидан олдин бекор қилинганда, суғурта мукофоти қайтарилмайди.

12.4. Суғурта мукофотини Шартномада кўрсатилган муддатларда тўлиқ ёки қисман тўламаслик «шартноманинг жиддий бузилиши» ҳисобланади ва Ўзбекистон Республикасининг «Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида»ги Қонунининг 15-моддасига асосан Суғурталовчи томонидан шартноманинг бир томонлама бекор қилинишига олиб келади.

► 13-бўлим. СУҒУРТА ШАРТНОМАНИНГ АМАЛ ҚИЛИШИНИ БЕКОР БЎЛИШИ

13.1. Суғурта шартномасининг амал қилиши қуйидаги ҳолларда тугатилади:

-Суғурта шартномаси тузилган амал қилиш муддати тугаганда;

-Суғурталовчи томонидан Суғурта шартномасида белгиланган суғурта суммаси миқдорида суғурта тўлови бўйича мажбуриятлар бажарилганда;

-Суғурта қилдирувчи томонидан Суғурталовчига суғурта мукофоти Суғурта шартномасида белгиланган муддат ва миқдорда тўланмаганда, агар тўловни кечиктириш имконияти берилмаган бўлса;

-Суғурталовчи қонунда белгиланган тартиб ва шартлар асосида тугатилганда;

-Суғурта қилдирувчи (юримдик шахс) тугатилганда;

-Суғурта шартномаси суд қарори билан ҳақиқий эмас деб топилганда;

-Суғурта қилдирувчи Суғурта шартномасидан воз кечганда. Бунда Суғурта қилдирувчи исталган вақтда Суғурта шартномасидан воз кечишга ҳақли, агар воз кечиш пайтига келиб суғурта ҳодисаси юз бериши эҳтимоли суғурта ҳодисасидан бошқа ҳолатлар туфайли йўқолмаган бўлса.

-Суғурта қилдирувчи ва Суғурталовчи ўртасидаги келишувга кўра Суғурта шартномаси бекор қилинганда. Бу ҳолатда суғурта мукофотлари бўйича ўзаро ҳисоб-китоблар ҳам тарафлар келишуви билан белгиланади;

-Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида ва ушбу Қоидаларда назарда тутилган бошқа ҳолларда.

13.2. Агар Суғурта шартномаси кучга киргандан кейин суғурта ҳодисаси юз бериши эҳтимоли йўқолса ва суғурта хавфининг мавжудлиги суғурта ҳодисасидан бошқа ҳолатлар туфайли тўхтаса, Суғурта шартномаси у тузилган муддат келишидан олдин бекор бўлади.

13.3. Ушбу Қоидаларнинг 13.2.-бандида кўрсатилган ҳолатлар бўйича Суғурта шартномаси муддатидан олдин тўхтатилганда, Суғурталовчи суғурта амал қилган вақтга мутаносиб равишда суғурта мукофотининг бир қисмига ҳамда ишни юритиш бўйича қилинган харажатларни қоплаш суммасига ҳуқуққа эга бўлади.

13.4. Суғурта қилдирувчи 13.2.-бандда кўрсатилганидан бошқа сабабларга кўра Суғурта шартномасидан муддатидан олдин воз кечганда, Суғурталовчига тўланган суғурта мукофоти қайтарилмайди, агар Суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса.

13.5. Суғурта шартномасини муддатидан олдин тўхтатиш нияти ҳақида тарафлар бир-бирларини шартномада белгиланган муддатдан кечиктирмай ёзма равишда хабардор қилишлари шарт, агар Суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса.

13.6. Агар Суғурта қилдирувчи Суғурталовчига била туриб ёлгон маълумотлар тақдим этган бўлса ва Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида назарда тутилган бошқа ҳолларда Суғурта шартномаси (Суғурта полиси) ҳақиқий эмас деб топилади.

► 14-бўлим. ТАРАФЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

14.1. Суғурталанган шахс қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- а) суғурта шартномасини тузишда ўз хоҳишига кўра Наф олувчини тайинлаш;
- б) суғурта шартномасининг амал қилиш даврида Наф олувчини алмаштириш тўғрисида Суғурта қилдирувчига мурожаат қилиш;
- в) Суғурта қилдирувчидан суғурта шартномаси шартларининг ўзгариши тўғрисидаги маълумотларни сўраб олиш;
- г) суғурта ҳодисаси юз берганда, унинг фойдасига тузилган суғурта шартномаси бўйича Суғурталовчидан қабул қилинган мажбуриятларнинг ижросини талаб қилиш;
- д) Суғурта қилдирувчи — жисмоний шахс вафот этган, Суғурта қилдирувчи — юридик шахс Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида белгиланган тартибда тугатилган тақдирда, Суғурталовчига суғурта шартномасини қайта расмийлаштириш тўғрисида таклиф билан мурожаат қилиш.

14.2. Суғурталовчининг мажбуриятлари:

- а) Суғурта қилдирувчини суғурта шартлари билан таништириш;
- б) суғурта мукофоти тўлангандан кейин беш кунлик муддатдан кечиктирмай Суғурта қилдирувчига (Суғурталанган шахсга) суғурта полисини топшириш;
- в) суғурта ҳодисаси юз берганда, Суғурталанган шахсга (Наф олувчига) суғурта шартномасида белгиланган тартибда ва муддатларда суғурта тўловини амалга ошириш;
- г) ўзининг профессионал фаолияти натижасида олинган Суғурта қилдирувчи (Суғурталанган шахс, Наф олувчи) ва уларнинг мулкӣ ҳолати тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилмаслик.

14.3. Суғурталовчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- а) Суғурталанган шахс (Наф олувчи) суғурта тўлови тўғрисида талаб қўйганда, ундан суғурта шартномаси бўйича мажбуриятларни, шу жумладан Суғурта қилдирувчи зиммасидаги, лекин у томонидан бажарилмаган мажбуриятларни бажаришни талаб қилиш. Илгари бажарилиши лозим бўлган мажбуриятларни бажармаслик ёки ўз вақтида бажармаслик оқибатлари хавфини Суғурталанган шахс (Наф олувчи) ўз зиммасига олади;
- б) суғурта шартномаси тузилгандан кейин Суғурта қилдирувчи ушбу қоидаларнинг 10.4.- бандида кўрсатилган ҳолатлар тўғрисида Суғурталовчига била туриб ёлгон маълумотлар берганлиги аниқланган тақдирда, суғурта шартномасини ҳақиқий эмас деб топишни ва амалдаги қонунчиликда назарда тутилган оқибатларни қўллашни талаб қилиш.

Суғурталовчи, агар Суғурта қилдирувчи яширган ҳолатлар бартараф этилган бўлса, суғурта шартномасини ҳақиқий эмас деб топишни талаб қила олмайди;

- в) жабрланган Суғурталанган шахснинг ҳолатини текшириш ва унинг касаллик тарихини ўрганиш учун ўзининг ишончли шифокор-экспертини юбориш;
- д) хавфнинг ортишига олиб келадиган ҳолатлар тўғрисида хабар берилган тақдирда, суғурта шартномаси шартларини ўзгартиришни ёки қўшимча суғурта мукофоти тўлашни талаб қилиш.

Агар Суғурта қилдирувчи суғурта шартномаси шартларининг ўзгартирилишига ёки суғурта мукофотининг қўшимча тўланишига эътироз билдирса, Суғурталовчи амалдаги қонунчиликда белгиланган тартибда суғурта шартномасини бекор қилишни талаб қилишга ҳақли;

- с) Суғурта қилдирувчи ушбу қоидаларнинг 14.4.- бандида назарда тутилган мажбуриятни бажармаган тақдирда, суғурта шартномасини бекор қилишни ва ушбу бекор қилиш натижасида етказилган зарарни қоплашни талаб қилиш.

14.4. Суғурта қилдирувчининг мажбуриятлари:

- а) суғурта шартномасини тузишда Суғурталовчига суғурта ҳодисаси юз бериши эҳтимолини ва ундан келиб чиқиши мумкин бўлган зарарлар миқдорини аниқлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ўзига маълум бўлган барча ҳолатлар ҳақида хабар бериш.

Суғурталовчи томонидан суғурта шартномасида (суғурта полисида) ёки ёзма ариза-анкетада аниқ белгилаб қўйилган ҳолатлар муҳим деб тан олинади;

- б) суғурта мукофотини ўз вақтида тўлаш;
- в) суғурта шартномасининг амал қилиш даврида, суғурта шартномасини тузишда хабар қилинган ҳолатларнинг суғурта ҳодисаси юз бериши хавфи даражасининг ортишига сезиларли таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ўзгаришлари ҳақида ўзига маълум бўлиши билан дарҳол Суғурталовчига хабар бериш. Суғурта шартномасида (суғурта полисида) аниқ белгилаб қўйилган ўзгаришлар сезиларли деб тан олинади;

- г) бахтсиз ҳодиса юз берганда дарҳол, лекин бахтсиз ҳодиса юз берган пайтдан бошлаб 30 суткадан кечиктирмай, бу ҳақда суғурталовчига ёзма шаклда хабар бериш;

д) суғурта шартномасини тузишда Суғурталанган шахсни ва Наф олувчини уларнинг суғурта шартномаси бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятлари билан таништириш;

е) Суғурталанган шахсга суғурта шартномаси шартларининг ўзгариши тўғрисида маълумот бериш.

14.5. Суғурта қилдирувчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

а) Суғурталанган шахснинг ва Суғурталовчининг розилиги билан Суғурталанган шахсни алмаштириш;

б) суғурта шартномасида кўрсатилган Наф олувчини бошқа шахс билан алмаштириш ва бу ҳақда Суғурталовчини ёзма равишда хабардор қилиш. Суғурталанган шахснинг розилиги билан тайинланган Наф олувчини алмаштиришга фақат ушбу Суғурталанган шахснинг розилиги билан йўл қўйилади.

Наф олувчи суғурта шартномаси бўйича бирор-бир мажбуриятни бажарган ёки суғурталовчига суғурта тўлови тўғрисида талаб қўйган тақдирда, у бошқа шахс билан алмаштирилиши мумкин эмас.

14.6. Суғурта шартномасининг Наф олувчи фойдасига тузилиши, агар ушбу суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса ёки Суғурта қилдирувчининг мажбуриятлари фойдасига шартнома тузилган шахс томонидан бажарилмаган бўлса, Суғурта қилдирувчини ушбу шартнома бўйича мажбуриятларни бажаришдан озод этмайди.

14.7. Суғурта қилдирувчи исталган вақтда суғурта шартномасидан воз кечишга ҳақли, агар воз кечиш пайтига келиб суғурта ҳодисаси юз бериши эҳтимоли суғурта ҳодисасидан бошқа ҳолатлар туфайли йўқолмаган бўлса.

14.8. Суғурта шартномасида тарафларнинг бошқа ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳам назарда тутилиши мумкин.

► 15-бўлим. СУҒУРТА СУММАСИНИ ТўЛАШНИ РАД ЭТИШ

15.1. Суғурталовчи қуйидаги ҳолларда Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) суғурта суммасини тўлашни рад этишга ҳақли:

а) суғурта ҳодисаси юз бергунга қадар суғурта шартномасининг амал қилиши тўхтатилган бўлса;

б) суғурта шартномаси қонунчиликда назарда тутилган асосларга кўра ўз-ўзидан ҳақиқий бўлмаса;

в) агар суғурта шартномасида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, ушбу қоидаларнинг 6.1. ва 6.2.-бандларида кўрсатилган асосларга кўра Суғурталовчи суғурта суммасини тўлашдан озод этилса;

г) суғурта шартномасида келишилган ва қонунчиликка зид бўлмаган бошқа ҳолларда.

15.2. Суғурта товонини ёки суғурта суммасини тўлашни рад этиш тўғрисидаги суғурталовчининг қарори Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) улар суғурта товони ёки суғурта суммасини тўлаш тўғрисида мурожаат қилганидан кейин ўн беш кундан кечиктирмай маълум қилиниши ва рад этиш сабабларининг асослантирилган далиллари ўз ичига олиши лозим.

► 16-бўлим. СУҒУРТА ТАЛАБЛАРИНИ КўРИБ ЧИҚИШ ТАРТИБИ

16.1. Суғурталовчининг суғурта тўловини амалга ошириш мажбурияти юзага келиши мумкин бўлган воқеа содир бўлганда, Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи):

-воқеа ҳақида ўзига маълум бўлган пайтдан бошлаб 48 соатдан кечиктирмай телефон орқали ва/ёки исталган мавжуд усулда Суғурталовчини ёки унинг вакилини хабардор қилиши;

-суғурта шартномасида келишилган муддат ичида 16.3.-бандда назарда тутилган тасдиқловчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда, воқеа сабаблари ва ҳолатлари баён этилган аризани Суғурталовчига ёзма шаклда тақдим этиши лозим.

16.2. Суғурта тўлови Суғурталовчи томонидан Суғурта қилдирувчи/Суғурталанган шахс (Наф олувчи) томонидан тақдим этилган суғурта ҳодисаси тўғрисидаги ёзма ариза, унга илова қилинган тасдиқловчи ҳужжатлар ва Суғурталовчи томонидан тузилган суғурта ҳодисаси ҳақидаги далолатнома (акт) асосида амалга оширилади.

16.3. Аризага қуйидаги ҳужжатлар (асл нусхалари ёки тасдиқланган нусхалари) илова қилинади: Суғурта полиси, бахтсиз ҳодиса фактини тасдиқловчи, воқеа ҳолатлари ва жойи ҳақидаги маълумотларни ўз ичига олган ҳужжат (суд-тиббий экспертиза маълумотномаси, ТКК хулосаси, Суғурталанган шахснинг тиббий картасидаги ёзувлар нусхаси), меҳнатга лаёқатсизлик варақаси, меҳнатга лаёқатни йўқотиш даражаси кўрсатилган ТМЭК маълумотномаси нусхаси, Суғурталанган шахснинг (Наф олувчининг) шахсини тасдиқловчи ҳужжат, ўлим ҳақидаги гувоҳнома нусхаси, Н-1 шаклидаги далолатнома (ишлаб чиқаришдаги шикастланиш ҳолатларида). Суғурталовчи томонидан суғурта ҳодисаси юз берганлиги фактини аниқлаш учун зарур бўлган бошқа ҳужжатлар ҳам талаб қилиниши мумкин.

16.4. Суғурта шартномасида (Суғурта полисида) ушбу Қоидаларнинг 16.3.-бандида келтирилган рўйхатдан айнан ушбу Суғурта шартномаси бўйича қопланадиган суғурта ҳодисаларига бевосита тааллуқли бўлган ҳужжатлар аниқлаштирилиши мумкин.

16.5. Суғурта ҳодисаси тўғрисидаги далолатнома барча зарур ҳужжатлар олингандан сўнг Суғурталовчи ва Суғурта қилдирувчи вакиллари томонидан, зарур ҳолларда экспертлар иштирокида тузилади. Уни тузиш учун Суғурталовчи, зарур бўлганда, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ва суғурта ҳодисаси ҳолатлари тўғрисида маълумотга эга бўлган бошқа муассаса ва ташкилотлардан суғурта ҳодисаси билан боғлиқ маълумотларни сўраб олади, шунингдек, суғурта ҳодисаси сабаблари ва ҳолатларини мустақил равишда ўрганиш ҳуқуқига эга.

16.6. Агар суғурта ҳодисаси юз беришига сабаб бўлган фактлар бўйича жиноят иши қўзғатилган ёки суд жараёни бошланган бўлса, суғурта тўлови тўғрисида қарор қабул қилиш тергов ёки суд муҳокамаси тугагунга қадар ёхуд Суғурталанган шахс ёки Наф олувчининг айбисизлиги аниқлангунга қадар кечиктирилиши мумкин.

► 17-бўлим. СУҒУРТА ТЎЛОВЛАРИНИНГ МИҚДОРЛАРИ ВА ТАРТИБИ

17.1. Ушбу Қоидаларнинг 5.2.-банди кўрсатилган суғурта ҳодисаси юз берганда, суғурта тўлови миқдори «Суғурта тўловлари жадвали»га (ушбу Қоидаларга 4-илова) мувофиқ суғурта суммасидан фоиизларда ёки суд-тиббий экспертизаси ҳулосаси асосида тан жароҳатларининг оғирлик даражасига кўра суғурта шартномасида алоҳида белгиланган фоиизларда амалга оширилади.

17.2. Битта бахтсиз ҳодиса доирасида турли тиббий ташхислар билан таснифланувчи бир нечта жароҳат олинганда, суғурта тўлови миқдори ҳар бир жароҳат бўйича тўловлар йиғиндиси сифатида аниқланади, бироқ ушбу Суғурталанган шахснинг суғурта суммасидан ошиб кетмаслиги лозим.

17.3. «Суғурта тўловлари жадвали»га киритилмаган тиббий ташхис билан таснифланувчи жароҳат олинганда, тўлов Суғурталовчининг ишончли шифокор-эксперти ҳулосаси асосида, «Суғурта тўловлари жадвали»нинг тегишли бўлимида кўрсатилган максимал тўлов миқдори доирасида амалга оширилади.

17.4. Суғурталанган шахс меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотган тақдирда, моддий даромад камайиши учун компенсация сифатида суғурта тўлови шартномада белгиланган муддатдан ортиқ давом этган ҳар бир меҳнатга лаёқатсизлик куни учун, шартномада келишилган суғурта суммасининг фоиизи миқдорида ва суғурта ҳодисаси юз берган кундан бошлаб шартномада белгиланган даврдан ортиқ бўлмаган муддат учун амалга оширилади.

17.5. Ушбу Қоидаларнинг 5.2.-банди кўрсатилган суғурта ҳодисаси юз берганда, суғурта тўлови суғурталанган шахсга ТМЭК маълумотномасида кўрсатилган меҳнат қобилиятини йўқотиш даражасига мутаносиб равишда суғурта суммасидан тўланади.

17.6. Суғурта шартномасининг амал қилиш даврида суғурталанган шахсга янада юқори ногиронлик гуруҳи белгиланганда, суғурта тўлови Қоидаларнинг 5.2.-банди суғурта ҳодисаси бўйича илгари тўланган суммаларни ҳисобга олган ҳолда, лекин шартномада белгиланган суғурта суммасидан ортиқ бўлмаган миқдорда амалга оширилади.

17.7. Ушбу Қоидаларнинг 5.2.-банди кўрсатилган суғурта ҳодисаси юз берганда (ўлимга олиб келганда), суғурта тўлови шартномада кўрсатилган суғурта суммасининг 100% миқдорида амалга оширилади. Тўлов суғурта шартномасида номи кўрсатилган Наф олувчига тўланади.

17.8. Суғурта даври мобайнида битта Суғурталанган шахс билан содир бўлган бир ёки бир нечта суғурта ҳодисалари бўйича Суғурталовчи томонидан амалга оширилган суғурта тўловларининг умумий суммаси унинг суғурта суммасидан ошиб кетиши мумкин эмас.

17.9. Агар суғурта шартномасида бошқача тартиб келишилмаган бўлса, суғурта тўлови суғурта ҳодисаси тўғрисидаги далолатнома тузилгандан кейин 15 кун ичида, Суғурталовчи томонидан маблағларни Суғурта қилдирувчининг ҳисоб рақамига ёки тарафлар келишувига кўра Суғурталанган шахснинг (Наф олувчининг) шахсий ҳисоб рақамига ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

► 18-бўлим. СУБРОГАЦИЯ

18.1. Суғурта товонини тўлаган Суғурталовчига, тўланган сумма доирасида Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи)нинг зарар етказиш учун жавобгар шахсга нисбатан бўлган талаб қилиш ҳуқуқи ўтади.

18.2. Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) суғурта товонини олишда Суғурталовчига суғурта ҳодисаси юз беришида айбдор бўлган шахсга нисбатан қайта талаб қилиш ҳуқуқини амалга ошириш учун барча зарур ҳужжатларни топшириши ва барча ҳаракатларни амалга ошириши шарт.

18.3. Агар Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) Суғурталовчи томонидан қопланган зарарлар учун жавобгар шахсга нисбатан ўз талаб қилиш ҳуқуқидан воз кечган бўлса ёки ушбу ҳуқуқни амалга ошириш Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи)нинг айби билан имконсиз бўлиб қолган бўлса, Суғурталовчи суғурта товонини тўлашдан тўлиқ ёки тегишли қисмида озод этилади ва ортиқча тўланган суғурта товони суммасини қайтаришни талаб қилишга ҳақли.

► 19-бўлим. ТАРАФЛАРНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ

19.1. Суғурта шартномаси бўйича ўз зиммаларига олган мажбуриятларни бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик учун тарафлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ жавобгарликка тортиладилар.

19.2. Агар Суғурта шартномаси тузилгандан кейин Суғурта қилдирувчи суғурта ҳодисаси юз бериши эҳтимолини аниқлаш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳолатлар тўғрисида Суғурталовчига била туриб ёлгон маълумотлар берганлиги аниқланса, Суғурталовчи Суғурта шартномасини ҳақиқий эмас деб топишни ва Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида назарда тутилган оқибатларни қўллашни талаб қилишга ҳақли.

► 20-бўлим. ФОРС-МАЖОР

20.1. Тарафлар форс-мажор ҳолатлари амал қилган даврда Суғурта шартномаси бўйича ўз мажбуриятларини қисман ёки тўлиқ бажармаганликлари учун жавобгарликка тортилмайдилар.

20.2. Форс-мажор ҳолатларига қуйидагилар киради: табиий ҳодисалар (ер қимирлаши, ер кўчиши, довул, қурғоқчилик ва Суғурта шартномасида назарда тутилмаган, рўйхатда келтирилмаган бошқа табиий офатлар) ёки ижтимоий-иқтисодий ҳолатлар (ҳарбий ҳаракатлар, иш ташлашлар, қамаллар, давлат ташкилотлари ва давлатлараро чекловчи ҳамда тақиқловчи чоралар, шунингдек, ҳукумат қарорлари ва бошқалар) туфайли юзага келган, мазкур шароитларда фавқулодда, олдини олиб бўлмайдиган ва кутилмаган ҳолатлар, агар ушбу ҳолатлар Суғурта шартномасининг ижро этилишига бевосита таъсир қилган бўлса.

20.3. Форс-мажор ҳолатлари юзага келганда ва тугаганда тарафлар бир-бирларини ёзма шаклда хабардор қиладилар.

20.4. Форс-мажор ҳолатлари юзага келган тақдирда, томонларнинг мажбуриятларни бажариш муддати форс-мажор ҳолатлари амал қиладиган вақтга мутаносиб равишда кечиктирилади.

► 21-бўлим. БОШҚА ШАРТЛАР

21.1. Суғурта шартномаси шартларини ўзгартириш тарафларнинг келишувига кўра амалга оширилиши мумкин. Суғурта шартномасига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш зарурияти ҳақида Суғурта қилдирувчи оқилона муддатларда Суғурталовчига ёзма шаклда хабар бериши шарт.

21.2. Суғурта шартномасига ўзгартиришлар киритиш тўғрисидаги келишув Суғурта шартномаси каби шаклда тузилади.

21.3. Суғурта шартномаси тарафларнинг келишувига кўра, Қўшимча келишув тузиш ва тегишли суғурта мукофотини тўлаш орқали узайтирилиши (пролонгация қилиниши) мумкин.

21.4. Агар Суғурта шартномасининг амал қилиш даврида, уни тузиш пайтида шахс (Суғурта қилдирувчи) фуқаролик муомала лаёқатига эга бўлмаганлиги ёки муомала лаёқати чекланганлиги, ёхуд ўз ҳаракатларининг аҳамиятини тушунмаганлиги маълум бўлса, Суғурта шартномаси тузилган пайтидан бошлаб ҳақиқий эмас деб ҳисобланади.

21.5. Суғурталовчи потенциал мижозларнинг эҳтиёжларидан келиб чиқиб, шунингдек бошқа мақсадларда, ушбу суғурта класс бўйича Қоидалар ишлаб чиқиш ва жорий этишга ёки Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига зид бўлмаган, ушбу Қоидалар қоидаларидан фарқ қилувчи шартларда Суғурта шартномалари тузишга ҳақли.

21.6. Суғурта шартномаси ушбу Қоидалар қоидаларидан сезиларли даражада фарқ қиладиган шартларда тузилган тақдирда, тузилган Суғурта шартномаси шартлари қўлланилади.

21.7. Суғурта шартномасида ва ушбу Қоидаларда баён этилмаган барча масалалар бўйича тарафлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига амал қиладилар.

► 22-бўлим. НИЗОЛАРНИ КЎРИБ ЧИҚИШ ТАРТИБИ

22.1. Ушбу суғуртадан келиб чиқадиган барча низо ва келишмовчиликлар тарафлар ўртасида музокаралар йўли билан, келишувга эришилмаган тақдирда эса Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида назарда тутилган тартибда ҳал этилади.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК
бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш
қоидаларига(умумий суғурта тармоғининг 1-класси)
1-илова

**Умумий суғурта тармоғининг 1-класси бўйича тариф ставкаларини ҳисоблаш
(Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш)**

Ушбу бўлимда Р орқали нетто-мукофот миқдорини белгилаймиз. Нетто-суғурта мукофоти миқдори ҳар чоракда бир марта, зарурат туғилганда эса ундан кўпроқ такрорланишда ҳисоблаб чиқилади (аниқлаштирилади), брутто-мукофот ҳисоби эса 8-бўлимда баён этилган методика бўйича амалга оширилади.

Нетто-ставка қийматини аниқлаш учун Z орқали тасодифий миқдор — зарар суммасини белгилаймиз, у ҳолда нетто-ставка қиймати $P=H(Z)$ тасодифий миқдоридан олинган маълум бир H оператори кўринишида бўлади ва уни қуйидаги кўринишда ифодалаш қулай (аксарият амалий ҳолатларда ушбу ифода самарали ҳисобланади):

$$P=E(Z)+V(Z),$$

бу ерда:

$E(Z)$ – ўртача хавфнинг маълум бир баҳоси (соф рискли мукофот),
 $V(Z)$ – асосан Z хавфининг волатиллигига (ўзгарувчанлигига) боғлиқ бўлган қўшимча юклама.

Хусусан, соф рискли мукофот баҳоси сифатида тарихий маълумотлар бўйича ўртача арифметик қиймат, $V(Z)$ сифатида эса ўртача квадратик четланиш баҳоси функцияси танланса, биз Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан 2007 йил 30 ноябрдаги № СБ 16-02-32/415-сон билан тасдиқланган «Умумий суғурта ва ҳаётни суғурта қилиш тармоқларида суғурта тарифларини ҳисоблаш бўйича услубий кўрсатмалар»да келтирилган нетто-мукофот баҳосига мос келувчи натижани оламиз. Хавф (Z) вақт ўтиши билан ўзгариш тенденциясига эга бўлган умумийроқ ҳолларда, Z ни вақтли қатор сифатида кўриб чиқиш янада аниқроқ баҳо беради ва бунда регрессион таҳлил воситаларидан, хавфга таъсир этувчи омилларнинг кўп ўлчовлилигини ҳисобга олган ҳолда эса дисперсион ва факторли статистик таҳлил усулларида фойдаланиш табиийдир.

Сифатли хулосалар чиқариш учун мавжуд маълумотлар етарли бўлмаган тақдирда қуйидагилардан фойдаланилиши мумкин:

- Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан 2007 йил 30 ноябрдаги № СБ 16-02-32/415-сон билан тасдиқланган «Умумий суғурта ва ҳаётни суғурта қилиш тармоқларида суғурта тарифларини ҳисоблаш бўйича услубий кўрсатмалар»нинг 3-параграфида келтирилган тавсиялар;
- 16-иловада келтирилган ёшга боғлиқ ҳолда ўлим эҳтимолининг қуйи баҳолари (етарлича юқори аҳамиятлилиқ даражаси билан ҳисобланган юкламали соф нетто-мукофотнинг қуйи баҳолари сифатида) ёки юқоридаги «Услубий кўрсатмалар»нинг 19-банди тавсиялари;
- Робаст баҳолаш усуллари;
- шунингдек, юқорида тавсифланган ёндашувларнинг комбинациялари.

Суғурта мукофотининг турли баҳолари бўйича олинган натижаларни танлашда, суғурта операциясининг ҳам Суғурта қилдирувчи, ҳам Суғурталовчи учун иқтисодий мақсадга мувофиқлиги асосий мезон ҳисобланади.

Алоҳида (конкрет) объектни «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК ходимлари ёки мустақил сюрвейерлар томонидан ўтказилган сюрвейерлик текшируви давомида аниқланган хавфга дучорлик даражасига, зарарлар тарихига, қабул қилинаётган суғурта шартларига, қўшимча қопламалар ёки истисноларга, қўлланиладиган франшиза миқдори ва турига, Суғурталанган шахснинг иш стажи ва ёшига, фаолият турига (касбига), Суғурталанган шахс шуғулланадиган спорт турига, шунингдек, бошқа параметрларга боғлиқ ҳолда, ўртача ставкага нисбатан 0,03 дан 50,0 гача бўлган чегараларда тузатиш коэффициентлари қўлланилад

Ишлаб чиқариш ва ишлар номи	Тариф гуруҳи
Авиация: а) учиш-қўтарилиш таркиби б) аэродром хизмати ходимлари в) авиакасса, багаж бўлимлари ходимлари ва ҳ.к.	А Б В
Автозапод: а) металлни совуқ ва иссиқ пресслаш билан шуғулланувчи йиғиш конвейери ишчилари; б) ҳайдовчи-синовчилар, МТХ (ИТР) ходимлари, машиналарни синаш билан шуғулланувчилар; в) бошқа касб ишчилари.	Б А В
Қудуқларни бурғилаш (проходка)	Б
Қоғоз-целлюлоза саноати	Б
Кутубхона ходимлари	Г
Портлатиш ишлари - портлатиш ишларини тайёрлаш ва ўтказишда қатнашувчи барча шахслар	А
Портловчи моддаларни сақлаш, ишлаб чиқариш, синаш	А
Ғаввослик (водолаз) ишлари	А
Ҳарбий хизматчилар: а) ҳавода учишда, сув остида сузишда, ракета-лавлари ракета ёқилғиси компонентлари билан тўлдиришда қатнашувчилар, десантчилар, ички қўшинларнинг конвой бўлинмалари; б) сафдаги ракетачилар, артиллериячилар, танкистлар, мотоциклчилар, машина ҳайдовчилари, чегара қўшинлари; в) бошқалар; г) ҳарбий шахарчаларда яшовчи ҳарбий хизматчиларнинг ишламайдиган оила аъзолари; д) бошқа аҳоли пунктларида яшовчи ҳарбий хизматчиларнинг ишламайдиган оила аъзолари.	А Б В Д Г
Тарбиячилар, мактабдан ташқари муассасалар педагоглари	Г
Газ ва электр пайвандчилар	Б
Кийим илгич (гардероб) ходимлари	Г
Кончилик саноати: а) ер ости шароитларида ишларни бажарувчи барча шахслар; б) ер юзасида қазиб олиш ишлари (очиқ усулда), торфдан ташқари; в) рудаларни куйдириш, кўмир ва рудаларни бойитиш, шунингдек қазилмаларни брикетлаш ишлари; г) торф қазиб олиш ишлари.	Б А В
Тоғ ва газ қутқарув хизматлари	А
Меҳмонхоналар	В
Ишлаб чиқариш фаолияти билан боғлиқ бўлмаган давлат хизматчилари	Г
Ховли супурувчилар (дворниклар)	Г
Дегустаторлар	Г
Дезинфекторлар	В
Ёғочсозлик саноати	В
Мухбирлар (журналист)	А
Санъат: а) акробатлар, гимнастлар, чавандозлар, ёввойи ҳайвон ўргатувчилар (дрессировщиклар) б) кизикчилар (клоунлар), курашчилар, оғир атлетикачилар, балет артистлари в) драматик ва опера театрлари артистлари ҳамда бошқа санъат ходимлари	А Б Г
Самолёт, автомобиль, мотоцикл ва ҳ.к. синовчилари	А
Карьерлар (очиқ ишланмалар билан шуғулланувчи шахслар, бульдозерчилар, экскаваторчилар ва ҳ.к.)	Б
Иилқичилик: а) чавандозлар, жокейлар; б) ишчилар	А В
Ўрмон ва ёғочни қайта ишлаш саноати: а) ўрмон тайёрлаш ва ўрмон транспорти ишлари;	Б

Ишлаб чиқариш ва ишлар номи	Тариф гуруҳи
б) ўрмон оқизиш ишлари;	Б
в) ёғочга механик ишлов бериш - ёғоч ўймакорлари, станокчилар, ёғочни қайта ишлаш станокларида ишловчилар;	Б
г) мебель ва бошқа ёғоч буюмлар ишлаб чиқариш ишлари.	В
Ўрмон қўриқлаш - ўрмончилар, айланиб теришни назорат қилувчилар ва бошқалар	В
Ўрмон тайёрлаш, арраҳона, ўрмон транспорти, ўрмон оқизиш	А
Қўймачилик ишлаб чиқариши	Б
Енгил саноат - енгил саноатнинг барча турлари: тўқимачилик, йигирув, пахта тозалаш, тикувчилик, пойабзал, мўйначилик, терини қайта ишлаш, елим қайнатиш, бўёқчилик ва бошқа ишлаб чиқаришлар	В
Даволаш муассасалари:	В
а) ветеринария хоналар - барча шифокорлар, фельдшерлар, хизмат кўрсатувчи ходимлар	Б
б) инфекцион беморлар билан ишловчи даволаш муассасалари ходимлари	Б
в) амбулаториялар, шифохоналар, поликлиникалар, санаторийлар, туғруқхоналар - шифокорлар, ўрта тиббиёт ва хизмат кўрсатувчи техник ходимлар (ҳамширалар, акушерлар, санитарлар, энагалар, фаррошлар)	Г
Лабораториялар:	А
а) портловчи, радиоактив ва заҳарли, зарарли газлар билан ишловчи шахслар;	А
б) бошқа моддалар билан ишловчи шахслар	В
Металлургия саноати: домна, прокат, пўлат қуйиш ва чўян қуйиш ишлаб чиқариши, шунингдек, рангли металллар қуйиш:	А
а) металлни эритиш ва қуйиш ишлари, металлни бевосита прокат станига бериш ва стандан металлни қабул қилиб олиш, шунингдек, металлни тоблаш ишлари	А
б) барча бошқа ишлар	Б
Машинасозлик ва металлга ишлов бериш:	А
а) пресслардаги ишлар (металлни совуқ ва иссиқ пресслаш);	А
б) барча бошқалар (токаллар, силлиқловчилар, фрезерчилар, чилангарлар)	Б
Милиция:	Б
а) жиноят қидирув ходимлари, машина ҳайдовчилари, мотоциклчилар	Б
б) ОМОН ходимлари	А
в) бошқа тезкор ходимлар ва милиция хизмати ходимлари	В
Ички ёнув двигателлари, паровоз ва электр двигателлари машинистлари	Б
Ускуналарни созловчилар	В
Нефт конлари	А
Нефтни ҳайдаш ва нефтни тозалаш	Б
Умумий овқатланиш:	В
а) ошпазлар	В
б) бошқалар	Г
Профессional ов қилиш:	А
а) денгизларда	А
б) қуруқликда, дарё ва кўлларда	Б
Қўриқлаш	А
а) тижорат детектив қўриқлаш фирмалари ходимлари	А
б) идоравий бўлмаган давлат қўриқлови	В
Пенсионерлар, ишламайдиганлар	Д
Озиқ-овқат саноати - барча турдаги ишлаб чиқаришлар: крахмал-патока, консерва, тамаки, мой-мойлаш, нон ёпиш, қандолатчилик, шакарни қайта ишлаш, спирт-ароқ, гўшт ва сут маҳсулотлари ва ҳ.к.	В

Ишлаб чиқариш ва ишлар номи	Тариф гуруҳи
Полиграфия корхоналари - босмахона ва бошқалар	Б
Ёнғин ўчириш жамоалари - профессионал (жамоанинг барча таркиби)	Б
Ёнғин-ишлаб чиқариш жамоалари (жамоанинг штатидаги таркиби)	Б
Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари - таъмирлаш-тикиш, кимёвий тозалаш, пойабзал созлаш, темир-хўжалик буюмлари, кир ювишхоналар ва бошқалар	В
Профессионал балиқчилик:	А
а) денгизларда	Б
б) дарё ва кўлларда	Б
Алоқа:	В
а) линиядаги ходимлар	Г
б) бошқалар	Г
Қишлоқ хўжалиги:	В
а) совхоз ва МТС ишчилари, колхозчилар, шу жумладан қишлоқ хўжалиги машиналарида ишловчилар, шунингдек қишлоқ хўжалиги мутахассислари агрономлар, зоотехниклар ва бошқалар, колхоз ва совхозларда ишловчилар	В
б) фермерлар ва фермер хўжаликлари ходимлари	Б
Қурилиш материаллари ишлаб чиқариш: цемент, оҳак, ғишт, темир-бетон буюмлари, чирпица ва бошқалар	Б
Қурилиш ишлари:	А
а) баландликдаги ишлар - мачталар, завод қувурлари қурилиши ва ҳ.к.	А
б) кессон ишлари	А
в) биноларнинг металл каркасларини йиғиш ишлари	А
г) том ёпиш ишлари	А
д) қурилиш механизмларидаги ишлар	Б
е) ер қазиш, асфальт-битум, тош, бетон, темир-бетон, сувоқчилик, ганчкорлик, бўёқчилик, шиша қўйиш ва бошқалар	В
Қутқарув станциялари - сув ва тоғ станциялари, шунингдек тоғ ва газ қутқарув қисмлари	Б
Ишлаб чиқариш жараёни билан бевосита боғлиқ бўлмаган хизматчилар ва муҳандис-техник ходимлар	Г
Транспорт:	А
а) ҳаво транспорти - парвозларда қатнашувчи барча шахслар	А
б) сув транспорти:	Б
1) денгиз ва океан кемачилиги - кеманинг барча жамоаси	В
2) речное и озёрное судоходство - вся команда судов	В
в) темир йўл транспорти, трамвай, метро: вагон уловчилар, башмақчилар, машинистлар ва уларнинг ёрдамчилари, ўт ёқувчилар (кочегарлар), поезд тузувчилар, вагон кўрикувчилари	Б
Кондукторлар, поезд назоратчилари, кузатувчилар (проводниклар), стрелкачилар, вагон ҳайдовчилар, юк ташувчилар, почта вагонлари ва вагон-ресторан хизматчилари, йўл кўрикувчилари, йўлларни таъмирлаш ва тозалаш ишчилари ва ҳ.к.	В
г) автомобиль транспорти, троллейбус: машина ҳайдовчилари, ишчи-юклагичлар кондукторлар, назоратчилар	Б
д) улов (арава) транспорти	В
Савдо:	В
а) давлат савдо тармоғи ва умумий овқатланишнинг барча ходимлари	В
б) тижорат савдо ва хизмат кўрсатиш муассасалари ходимлари	Б
Уқув юртлари - институт, техникум, махсус, ишлаб чиқариш ва бошқа мактаблар ўқувчилари	Г
Молия муассасалари: а) инкассаторлар, кассирлар	А
б) молия муассасалари раҳбар таркиби	Б
в) бошқа ходимлар	В

Ишлаб чиқариш ва ишлар номи	Тариф гуруҳи
Кимёвий ишлаб чиқариш:	А
а) заҳарли ва портловчи моддалар ишлаб чиқариш ва сақлаш	Б
б) бошқа моддалар	Б
Электр станциялари	Б
Электр тармоқлари - хизмат кўрсатиш (электромонтёрлар ва ҳ.к.)	Б
Экспедициялар - тадқиқот, қидирув ва ҳ.к.	Б

2-жадвал

Умумий суғурта тармоғининг 1-класси бўйича суғурта қилишда суғурталанган шахснинг ёшига қараб суғурта ҳодисаси юз бериши эҳтимолининг қуйи чегаралари

Суғурталанган шахс ёши (йил)	Эҳтимолли к баҳоси q(x)	Суғурталанган шахс ёши (йил)	Эҳтимолли к баҳоси q(x)	Суғурталанган шахс ёши (йил)	Эҳтимолли к баҳоси q(x)
0	0,0212	35	0,0030	70	0,0514
1	0,0067	36	0,0031	71	0,0544
2	0,0022	37	0,0031	72	0,0572
3	0,0012	38	0,0034	73	0,0599
4	0,0008	39	0,0037	74	0,0650
5	0,0006	40	0,0040	75	0,0670
6	0,0006	41	0,0042	76	0,0715
7	0,0005	42	0,0045	77	0,0752
8	0,0005	43	0,0050	78	0,0822
9	0,0005	44	0,0051	79	0,0892
10	0,0005	45	0,0061	80	0,0950
11	0,0005	46	0,0067	81	0,1085
12	0,0005	47	0,0071	82	0,1217
13	0,0005	48	0,0081	83	0,1261
14	0,0006	49	0,0087	84	0,1397
15	0,0007	50	0,0100	85	0,1513
16	0,0008	51	0,0108	86	0,1514
17	0,0009	52	0,0122	87	0,1646
18	0,0010	53	0,0127	88	0,1599
19	0,0011	54	0,0137	89	0,1503
20	0,0012	55	0,0151	90	0,1589
21	0,0013	56	0,0152	91	0,1641
22	0,0015	57	0,0163	92	0,1533
23	0,0015	58	0,0179	93	0,1499
24	0,0017	59	0,0199	94	0,1499
25	0,0017	60	0,0231	95	0,1262
26	0,0019	61	0,0249	96	0,1325
27	0,0020	62	0,0267	97	0,1399
28	0,0021	63	0,0295	98	0,1626
29	0,0022	64	0,0312	99	0,1217
30	0,0024	65	0,0343	100	1,000
31	0,0025	66	0,0375		
32	0,0026	67	0,0408		
33	0,0027	68	0,0445		
34	0,0029	69	0,0474		

БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СУҒУРТА ҚИЛИШ ШАРТНОМАСИ НАМУНАСИ *

Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш
ШАРТНОМАСИ № _____

Ш. _____

“ _____ ” _____ 20__ й.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК, ўз фаолиятини 30.06.2022 йилдаги 031333-сон Лицензия асосида амалга оширувчи, кейинги ўринларда «Суғурталовчи» деб аталувчи, Устав асосида фаолият юритувчи Бошқарув раиси _____ номидан, бир томондан ва кейинги ўринларда «Суғурта қилдирувчи» деб аталувчи, _____ асосида фаолият юритувчи _____ номидан, иккинчи томондан, «Томонлар» деб аталувчи, алоҳида «Томон» деб аталувчи, ушбу Шартномани қуйидагилар ҳақида туздилар:

1. ШАРТНОМА ПРЕДМЕТИ

1.1. Суғурталовчи ушбу Шартномада назарда тутилган шартларга ва/ёки ушбу Шартноманинг ажралмас қисми бўлган қўшимча келишилган шартларга, истисноларга ва иловаларга мувофиқ Суғурталовчи шахс билан суғурта ҳодисаси юз берганда, Суғурта қилдирувчи ушбу Шартномада кўрсатилган миқдорда ва муддатларда суғурта мукофотини тўлаш мажбуриятини олган, шунингдек Суғурталовчига тақдим этилган ариза-сўровномада ишончли, ҳақиқатга мос маълумотлар мавжудлигини ва ушбу Шартномани тузиш учун асос бўлган тақдирда, қуйида кўрсатилган тартибда ва ҳажмда суғурта тўловини амалга ошириш мажбуриятини олади.

2. ТАРИФЛАР

Ушбу Шартномада қўлланиладиган қуйидаги тушунча ва таърифлар, агар алоҳида келишилган бўлмаса, қуйидаги маъноларни англатади:

2.1. **Суғурта полиси** — ушбу Шартнома тузилганлиги фактини тасдиқловчи ва Суғурта қилдирувчига суғурта мукофоти ёки унинг биринчи қисми тўланганидан кейин бериладиган ҳужжат.

2.2. **Суғурта суммаси** — ушбу Шартнома бўйича Суғурталовчининг (*Суғурта қилдирувчи, Суғурталовчи шахс, Наф олувчи*) олдидagi

мажбуриятларининг чекланган
ҳажмини ифодаловчи пул маблағлари суммаси.

2.3. **Суғурта мукофоти** — суғурта учун Суғурта қилдирувчи томонидан Суғурталовчига ушбу Шартномада белгиланган миқдор ва муддатларда тўланадиган ҳақ.

2.4. **Суғурталовчи шахс** — ҳаёти, соғлиғи ва меҳнат қobiliяти билан боғлиқ мулкii манфаатлари суғурта объекти ҳисобланган ва фойдасига ушбу Шартнома тузилган жисмонii шахс.

2.5. **Наф олувчи** — Суғурталовчи шахснинг ёзма розилиғи билан суғурта тўловини олувчи сифатида ушбу Шартномада кўрсатилган жисмонii ёки юридик шахс. Агар бошқа Наф олувчи кўрсатилмаган бўлса, Шартнома бўйича суғурталовчи шахс вафот этган тақдирда, Суғурталовчи шахснинг меросхўрлари Наф олувчи деб тан олинади.

2.6. **Суғурта тўлови** — ушбу Шартномада назарда тутилган суғурта ҳодисаси юз берганда, суғурта суммаси доирасида Суғурталовчи шахсга (Наф олувчига) тўланадиган пул маблағлари.

2.7. **Бахтсиз ҳодиса** — Суғурталовчи шахснинг иродасига боғлиқ бўлмаган, инсон организмга ташқаридан таъсир кўрсатадиган ва натижада травматик шикастланиш, соғлиқнинг бошқача бузилиши ёки ўлимга олиб келадиган тўсатдан, қисқа муддатли воқеа. Соғлиқнинг бошқача бузилиши деганда қуйидагилар тушунилади:

а) куйиш, портлаш, яшин уриши ёки электр токи таъсиридан келиб чиққан тан жароҳатлари;

б) кимёвий моддалар (саноат ёки маиший) билан заҳарланиш ва/ёки заҳарли ва/ёки куйдирувчи моддалар, буғлар ёки газлар билан нафас олганда ёки уларга тегиб кетганда юзага келган куйишлар;

в) совуқ уриши, чўкиш, жиноятчилар ёки ҳайвонлар ҳужуми, қуёш уриши, нафас йўллариغا бегона жисмнинг тасодифан тушиб қолиши, заҳарли ўсимликлардан тасодифий ўткир заҳарланиш, шунингдек, транспорт воситалари (автомобиль, поезд, трамвай ва ҳ.к.) ҳаракатланаётганда ёки улар

* Суғурталовчи бахтсиз ҳодисадан суғурта қилиш шартномасининг ушбу намунаси асосида ушбу намунадан фарқ қиладиган бахтсиз ҳодисадан суғурта қилишининг аниқ шартномаларини ишлаб чиқишга ҳақли.

ҳалокатга учраганда, машина, механизм ва ҳар қандай турдаги асбоблардан фойдаланишда олинган жароҳатлар.

2.8. Умумий меҳнат қобилиятининг вақтинча йўқотилиши — Суғурталанган шахснинг тиббий кўрсатмалар туфайли ўз меҳнат фаолиятини давом эттира олмаслик ҳолати бўлиб, у қайта тикланадиган, даволаниш жараёнида ўтиб кетадиган хусусиятга эга ва ушбу Шартномада назарда тутилган бахтсиз ҳодиса натижасида Суғурта даври мобайнида юзага келиши мумкин.

2.9. Соғлиқнинг турғун шикастланиши (ногиронлик) — Суғурталанган шахснинг умумий меҳнат қобилиятини доимий тўлиқ ёки қисман йўқотиши билан белгиланадиган ҳолат бўлиб, у даволаниш жараёнида турғун ва қайта тикланмайдиган хусусиятга эга ҳамда ушбу Шартномада назарда тутилган бахтсиз ҳодиса натижасида Суғурта даври мобайнида юзага келиши мумкин.

2.10. Суғурта даври — ушбу Шартнома амал қиладиган вақт оралиғи. Суғурталовчи Суғурта полисида кўрсатилган Суғурта даври мобайнида содир бўлган суғурта ҳодисалари бўйича мажбуриятларни ўз зиммасига олади.

3. СУҒУРТА ҲОДИСАЛАРИ

3.1. Ушбу Шартномага мувофиқ, суғурта шартномасида келишилган ва қуйидагиларга олиб келган бахтсиз ҳодисалар (шу жумладан, ишлаб чиқаришдаги жароҳатлар ва касб касалликлари) суғурта ҳодисалари деб тан олинади:

3.1.1. Суғурталанган шахснинг травматик шикастланиши ва/ёки соғлиғининг бошқача бузилиши;

3.1.2. Суғурталанган шахснинг умумий меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотиши;

3.1.3. Суғурталанган шахс соғлиғининг турғун шикастланиши (ногиронлиги);

3.1.4. Суғурталанган шахснинг вафоти.

3.2. 3.1.2, 3.1.3 ва 3.1.4-бандларда назарда тутилган, бахтсиз ҳодиса юз берган кундан бошлаб _____ ой давомида келиб чиққан бахтсиз ҳодиса оқибатлари ҳам, башарти бахтсиз ҳодиса Суғурта даврида содир бўлган бўлса, ушбу суғурта билан қопланади.

(Суғурта шартномасининг ушбу бўлимида 3.1.1. - 3.1.4-бандларда кўрсатилган суғурта ҳодисаларидан исталган бири (суғурта турига қараб) назарда тугилиши мумкин).

4. СУҒУРТА ҲОДИСАСИДАН ИСТИСНОЛАР

4.1. 3.1-бандда кўрсатилган воқеалар, агар улар бевосита ёки билвосита қуйидагилар натижасида содир бўлган бўлса, суғурта ҳодисалари деб тан олинмайди ва улар бўйича тўловлар амалга оширилмайди:

4.1.1. Қуйидагилар натижасида:

а) ҳар қандай турдаги ҳарбий ҳаракатлар (уруш эълон қилинганлигидан қатъи назар), террорчилик актлари, фуқаролар уруши, инқилоб, исён ёки бошқа шунга ўхшаш тартибсизликлар, шунингдек ички тартибсизликлар (митинглар, исёнлар, иш ташлашлар, намойишлар);

б) табиий офатлар, ядро портлаши, ионлаштирувчи радиация ёки ядро ёқилғисининг сизиб чиқиши ёки ёниши натижасида ифлосланиш. Ушбу истисно мақсадлари учун ёниш атомларнинг парчаланиши билан боғлиқ ҳар қандай жараёни ўз ичига олади;

в) расмий спорт тадбирларида (мусобақаларда) ёки профессионал асосда мунтазам спорт билан шуғулланишга доир бошқа тадбирларда (машғулотлар, кўргазмалар чиқишлар, йиғинлар ва ҳ.к.) иштирок этиш, турли учуш аппаратларидан фойдаланиш, парашютдан сакраш, тоғ чанғиси спорти ва альпинизм билан шуғулланиш, шунингдек ҳаёт ва соғлиқ учун бевосита юқори хавф билан боғлиқ бошқа тадбирлар натижасида;

4.1.2. Қуйидагилар билан боғлиқ ҳолда:

а) эпидемия;

б) бахтсиз ҳодиса юз берган пайтда Суғурталанган шахснинг алкоголь, гиёҳвандлик ёки токсик мастлик ҳолатида бўлиши, транспорт воситасини маст ҳолда бошқариши, шунингдек транспорт воситасини бошқаришни алкоголь, гиёҳвандлик ёки токсик мастлик ҳолатидаги шахсга топшириши;

в) ўз жонига қасд қилиш, ўз жонига қасд қилишга уриниш, ўзига тан жароҳати етказиш;

г) Суғурталанган шахс томонидан тергов органлари ёки суд томонидан қасддан содир этилган ҳуқуқбузарлик аломатлари аниқланган ҳаракатларни содир этиш.

д) безорилик ёки муштлашув билан, агар тергов органларининг қарори ёки суд қарори билан Суғурталанган шахс унинг ташаббускори бўлганлиги аниқланган бўлса; бундан бахтсиз ҳодиса Суғурталанган шахснинг ўз фуқаролик бурчини бажариши ёки ўз ҳаёти, соғлиғи, ор-номуси ва қадр-қимматини ёхуд учинчи шахсларни ҳимоя қилиши билан боғлиқ ҳаракатлар натижасида келиб чиққан ҳолатлар мустасно;

е) диагностика, даволаш ва профилактика тадбирларининг (шу жумладан дори воситалари инъекциясининг) ноҳуш оқибатлари билан, агар улар жароҳат оқибатларини даволаш билан боғлиқ бўлмаса;

ж) техника хавфсизлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари ва саноат санитарияси меъёрларини қўпол равишда бузиш билан;

- з) Суғурта шартномаси тузилган вақтда Суғурталанган шахсда мавжуд бўлган юрак-қон томир тизими касалликлари, диабет, неврологик касалликларнинг қўзиши ёки хуружи билан;
- и) инфаркт билан, шунингдек инфаркт ҳеч қандай ҳолатда бахтсиз ҳодиса оқибати сифатида қаралмайди.
- 4.2. Шунингдек, қуйидаги ҳолларда воқеа суғурта ҳодисаси деб ҳисобланмайди ва тўлов амалга оширилмайди, агар Суғурта қилдирувчи, Суғурталанган шахс (Наф олувчи):
- содир бўлган бахтсиз ҳодиса ҳақида Суғурталовчини ўз вақтида хабардор қилмаган бўлса;
 - суғурта ҳодисасини аниқлаш, шунингдек, ушбу ҳодиса ва келиб чиққан оқибат ўртасидаги сабабий боғланишни ойдинлаштириш учун зарур бўлган ҳужжатлар ва маълумотларни тақдим этмаган бўлса ёки била туриб ёлгон далиллар тақдим этган бўлса;
 - Суғурталовчининг ишончли шифокори ёки экспертига жабрланган шахснинг олдига ва/ёки ҳодиса жойига кириш имкониятини таъминлаш чораларини кўрмаган бўлса.
- 4.3. Қуйидагилар бахтсиз ҳодиса деб ҳисобланмайди: касалликларнинг барча турлари, шу жумладан инфекцион касалликлар, ОИВ (ВИЧ) инфекцияси, ОИТС (СПИД), ҳар қандай венерик касалликлар, шунингдек, озиқ-овқат маҳсулотлари ёки дори воситаларини истеъмол қилиш натижасида юзага келган соғлиқнинг бузилиши.
- 4.4. Шунингдек, Суғурталовчи Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида назарда тутилган ҳолатларда суғурта тўловини тўлашдан озод этилади.
- (Тарафларнинг келишувига кўра, Шартномада Суғурталовчининг 4.1.1-банднинг «а-в» кичик бандларида кўрсатилган воқеалар бўйича суғурта тўловини амалга ошириш мажбурияти назарда тутилиши мумкин).

5. СУҒУРТА СУММАСИ ВА СУҒУРТА МУКОФОТИ

- 5.1. Ушбу Шартнома бўйича суғурта суммаси _____ ташкил этади.
(сумма рақам ва сўз билан)
- 5.2. Ҳар бир Суғурталанган шахс учун белгиланган суғурта суммаси ушбу Шартномага 1-иловада кўрсатилган.
- 5.3. Ушбу Шартнома бўйича суғурта мукофоти _____ ва Суғурта қилдирувчи
(сумма рақам ва сўз билан)
- томонидан ушбу Шартнома тарафлар томонидан имзолангандан сўнг _____ банк куни ичида тўланиши керак. *Суғурта мукофоти босқичма-босқич тўланган тақдирда 5.3-банд қуйидаги тахрирда баён этилади:*
- Суғурта мукофоти Суғурта қилдирувчи томонидан қуйидаги жадвалга мувофиқ ҳажмда ва муддатларда тўланади:
1 этап	_____ "	_____ "	_____ 20_й.гача
	(сумма рақам ва сўз билан)		
2 этап	_____ "	_____ "	_____ 20_й.гача;
	(сумма рақам ва сўз билан)		
3 этап	_____ "	_____ "	_____ 20_й.гача;
	(сумма рақам ва сўз билан)		
- ва ҳ.қ.
- 5.4. Навбатдаги тўлов _____ банк кунидан ортиқ муддатга кечиктирилган тақдирда, Суғурталовчининг ушбу Шартнома бўйича мажбуриятлари наватдаги суғурта мукофоти Суғурталовчининг ҳисоб рақамига келиб тушгунга қадар тўхтатилади. Бунда Суғурталовчи ушбу Шартномани бир томонлама тартибда бекор қилишга ҳақли.
- 5.5. Суғурта ҳодисаси кўрсатилган _____ муддатда юз берса, Суғурталовчи тўловни муддати ўтган суғурта тўловини чегириб ташлаган ҳолда, суғурта мукофотининг тўланган қисмига мутаносиб равишда амалга оширади.

6. ШАРТНОМАНИНГ КУЧГА КИРИШИ ВА АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ

- 6.1. Ушбу Шартнома тарафлар томонидан имзоланган пайтдан бошлаб кучга киради, башарти Суғурта қилдирувчи томонидан ушбу Шартноманинг 5.3-бандида кўрсатилган суғурта мукофоти ўз вақтида тўланган бўлса ва Суғурта полисида кўрсатилган суғурта даври тугаган санагача амал қилади.
- 6.2. Суғурта мукофоти ўз вақтида тўланмаган тақдирда, ушбу Шартнома бўйича Суғурталовчининг мажбуриятлари суғурта мукофоти Суғурталовчининг банкдаги ҳисоб рақамига келиб тушган пайтдан бошлаб кучга киради.
- 6.3. Суғурта мукофоти Суғурта қилдирувчи томонидан пул маблағларини Суғурталовчининг ҳисоб рақамига ўтказиш тартибида (нақд, нақд пулсиз) тўланади. Суғурта мукофоти тўланган кун бўлиб, пул маблағлари Суғурталовчининг банкдаги ҳисоб рақамига келиб тушган кун ҳисобланади.
- 6.4. Суғурта полиси суғурта мукофоти Суғурталовчининг банкдаги ҳисоб рақамига келиб тушганидан кунда Суғурта қилдирувчига берилади.

7-БЎЛИМ. ТАРАФЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

7.1. Ушбу Шартноманинг амал қилиш даврида Суғурталанган шахс қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- а) ушбу Шартнома тузилаётганда ўз хоҳишига кўра Наф олувчини тайинлаш;
- б) ушбу Шартноманинг амал қилиш даврида Наф олувчини алмаштириш тўғрисида Суғурта қилдирувчига илтимос билан мурожаат қилиш;
- в) Суғурта қилдирувчидан ушбу Шартнома шартларининг ўзгариши ҳақида маълумот сўраш;
- г) суғурта ҳодисаси юз берганда, Суғурталовчидан унинг фойдасига тузилган ушбу Шартнома бўйича қабул қилинган мажбуриятларнинг бажарилишини талаб қилиш;
- д) Суғурта қилдирувчи — жисмоний шахс вафот этган тақдирда, Суғурта қилдирувчи — юридик шахс Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида белгиланган тартибда тугатилган тақдирда, Суғурталовчига ушбу Шартномани қайта расмийлаштириш таклифи билан мурожаат қилиш.

7.2. Суғурталовчи мажбур:

- а) Суғурта қилдирувчини суғурта шартлари билан таништириш;
- б) суғурта мукофоти тўлангандан сўнг Суғурта қилдирувчига (Суғурталанган шахсга) Суғурта полисини топшириш;
- в) суғурта ҳодисаси юз берганда, Суғурталанган шахсга (Наф олувчига) ушбу Шартноманинг 9.8-бандида белгиланган тартибда ва муддатларда суғурта тўловини амалга ошириш;
- г) ўзининг профессионал фаолияти натижасида олинган Суғурта қилдирувчи (Суғурталанган шахс, Наф олувчи) ва уларнинг мулкӣ ҳолати тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилмаслик.

7.3. Суғурталовчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- а) Суғурталанган шахс (Наф олувчи) суғурта тўлови тўғрисида талаб қўйганда, ундан ушбу Шартнома бўйича мажбуриятларни бажаришни, шу жумладан Суғурта қилдирувчининг зиммасида бўлган, лекин у томонидан бажарилмаган мажбуриятларни бажаришни талаб қилиш. Илгари бажарилиши керак бўлган мажбуриятларнинг бажарилмаслиги ёки ўз вақтида бажарилмаслиги оқибатлари хавфини Суғурталанган шахс (Наф олувчи) ўз зиммасига олади;
- б) ушбу Шартнома тузилгандан сўнг, Суғурта қилдирувчи Суғурталовчига ушбу Шартноманинг 7.4-бандида кўрсатилган ҳолатлар ҳақида била туриб ёлғон маълумотлар берганлиги аниқланган тақдирда, ушбу Шартномани ҳақиқӣ эмас деб топишни ва Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида назарда тутилган оқибатларни қўллашни талаб қилиш. Суғурталовчи, агар Суғурта қилдирувчи яширган ҳолатлар аллақачон бартараф этилган бўлса, ушбу Шартномани ҳақиқӣ эмас деб топишни талаб қила олмайди;
- в) жабрланган Суғурталанган шахснинг ҳолатини текшириш ва касаллик тарихини ўрганиш учун унинг олдида ўзининг ишончли шифокор-экспертини юбориш;
- г) хавфнинг ортишига олиб келадиган ҳолатлар тўғрисида хабардор қилинган тақдирда, ушбу Шартнома шартларини ўзгартиришни ёки қўшимча суғурта мукофоти тўланишини талаб қилиш;
- д) Суғурта қилдирувчи томонидан ушбу Шартноманинг 7.4.-банди «в» кичик бандида назарда тутилган мажбурият бажарилмаган тақдирда, ушбу Шартномани бекор қилишни ва Шартноманинг бекор қилиниши натижасида етказилган зарарнинг қопланишини талаб қилиш;
- е) ушбу Шартнома муддатидан олдин тўхтатилганда, агар Шартнома кучга киргандан сўнг суғурта ҳодисаси юз бериши имконияти йўқолган бўлса ва унинг юз бериши хавфи суғурта ҳодисасидан бошқа ҳолатлар туфайли тўхтаган бўлса (масалан, Суғурталанган шахснинг суғурта ҳодисаси юз беришидан бошқа сабабларга кўра вафот этиши), суғурта амал қилган вақтга мутаносиб равишда суғурта мукофотининг бир қисмига эга бўлиш.

7.4. Суғурта қилдирувчи мажбур:

- а) Суғурталовчига суғурта ҳодисаси юз бериши эҳтимолини ва унинг натижасида юзага келиши мумкин бўлган зарарлар миқдорини аниқлаш учун жиддий аҳамиятга эга бўлган ўзига маълум бўлган барча ҳолатлар ҳақида хабар бериш. Суғурталовчи томонидан ёзма Ариза-Анкетада аниқ кўрсатилган ҳолатлар муҳим деб тан олинади;
- б) суғурта мукофотини ўз вақтида тўлаш;
- в) суғурта шартномаси амал қилиш даврида, агар ушбу ўзгаришлар суғурта ҳодисаси юз бериши хавфи даражасининг сезиларли ортишига таъсир қилиши мумкин бўлса, суғурта шартномасини тузиш пайтида маълум қилинган ҳолатлардаги ўзига маълум бўлган жиддий ўзгаришлар ҳақида Суғурталовчига зудлик билан хабар бериш. Суғурта шартномасида (Суғурта полисида) аниқ кўрсатилган ўзгаришлар жиддий деб тан олинади;
- г) бахтсиз ҳодиса юз берганда зудлик билан, лекин бахтсиз ҳодиса юз берган пайтдан бошлаб 30 кундан кечиктирмай, бу ҳақда Суғурталовчига ёзма равишда хабар бериш;
- д) суғурта шартномасини тузишда Суғурталанган шахс ва Наф олувчини ушбу Шартнома бўйича уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари билан таништириш;
- е) Суғурталанган шахсга суғурта шартномаси шартларининг ўзгариши ҳақида маълумот тақдим этиш.

7.5. Суғурта қилдирувчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- а) Суғурталанган шахсни ушбу шахснинг ва Суғурталовчининг розилиги билан алмаштириш;

б) суғурта шартномасида кўрсатилган Наф олувчини бошқа шахс билан алмаштириш ва бу ҳақда Суғурталовчини ёзма равишда хабардор қилиш. Суғурталанган шахснинг розилиги билан тайинланган Наф олувчини алмаштиришга фақат ушбу шахснинг розилиги билан йўл қўйилади. Наф олувчи суғурта шартномаси бўйича бирор-бир мажбуриятни бажарганидан ёки Суғурталовчига суғурта тўлови тўғрисида талаб қўйганидан кейин уни бошқа шахс билан алмаштириш мумкин эмас.

8. СУҒУРТА ҲОДИСАСИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ

8.1. Суғурталовчининг суғурта тўловини амалга ошириш мажбурияти юзага келишига сабаб бўладиган бахтсиз ҳодиса содир бўлганда, Суғурта қилдирувчи (Суғурталанган шахс) қуйидагиларга мажбур:

8.1.1. ҳодиса ҳақида ўзига маълум бўлган вақтдан бошлаб 48 соатдан кечиктирмай Суғурталовчини ёки унинг вакилини телефон орқали ва/ёки ҳар қандай мавжуд алоқа воситаси орқали хабардор қилиш;

8.1.2. содир бўлган ҳодиса бўйича барча зарур ҳужжатларни йиғиш ва Суғурталовчига топшириш чораларини кўриш;

8.1.3. 30 календарь кун ичида Суғурталовчига бахтсиз ҳодисанинг сабаблари ва ҳолатлари баён этилган ёзма хабарнома юбориш, шунингдек, ушбу Шартноманинг 8.2-бандида кўрсатилган ҳужжатларни илова қилиш.

8.2. Суғурта ҳодисаси юз берганлиги тўғрисидаги ёзма аризага Суғурта қилдирувчи қуйидагиларни илова қилиши керак (асл нусхалари ёки тасдиқланган нусхалари):

8.2.1. Суғурта полиси;

8.2.2. бахтсиз ҳодиса содир бўлганлиги фактини тасдиқловчи, ҳодиса жойи ва ҳолатлари тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган ҳужжат (суд-тиббий экспертиза маълумотномаси, ТКК хулосаси, Суғурталанган шахснинг тиббий картасидан кўчирмалар);

8.2.3. меҳнатга лаёқатсизлик варақаси (больничный);

8.2.4. меҳнат қобилиятини йўқотиш даражаси кўрсатилган ТМЭК (ВТЭК) маълумотномаси нусхаси;

8.2.5. Суғурталанган шахснинг (Наф олувчининг) шахсини тасдиқловчи ҳужжат;

8.2.6. ўлим ҳақидаги гувоҳнома нусхаси;

8.2.7. Н-1 шаклидаги далолатнома (ишлаб чиқаришдаги жароҳат бўлган тақдирда).

8.3. Суғурталовчи ушбу Шартноманинг 8.2-бандида кўрсатилган ҳужжатларнинг тўлиқ рўyxатини талаб қилмасдан воқеани суғурта ҳодисаси деб тан олиш ёки тан олмаслик тўғрисида қарор қабул қилишга, ёхуд суғурта ҳодисаси содир бўлганлиги фактини аниқлаш учун зарур бўлган бошқа ҳужжатларни талаб қилишга ҳақли.

8.4. Суғурта ҳодисаси тўғрисидаги далолатнома барча зарур ҳужжатлар олингандан кейин Суғурталовчи томонидан тузилади. Уни тузиш учун суғурталовчи, зарурат бўлганда, суғурта ҳодисаси билан боғлиқ маълумотларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлардан ҳамда суғурта ҳодисаси ҳолатлари тўғрисида ахборотга эга бўлган бошқа муассасалар ва ташкилотлардан сўраб олади, шунингдек суғурта ҳодисасининг сабаблари ва ҳолатларини мустақил равишда аниқлашга ҳақли.

8.5. Агар суғурта ҳодисаси келиб чиқишига сабаб бўлган фактлар бўйича жиноят иши қўзғатилган ёки суд жараёни бошланган бўлса, суғурта тўлови бўйича қарор қабул қилиш тергов ёки суд муҳокамаси якунлангунга қадар, ёхуд Суғурталанган шахс ёки Наф олувчининг айбсизлиги аниқлангунга қадар кечиктирилиши мумкин.

9. СУҒУРТА ТОВЛАМИНИ ТЎЛАШ ТАРТИБИ

9.1. Ушбу Шартноманинг 3.1-бандида кўрсатилган суғурта ҳодисаси юз бериши муносабати билан суғурта тўловининг миқдори «Суғурта тўловлари жадвали»га (Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш қоидаларига 4-илова) мувофиқ суғурта суммасига нисбатан фоизларда ёки суд-тиббий экспертизаси хулосаси асосида тан жароҳатларининг оғирлик даражасига мувофиқ суғурта шартномасида келишилган фоизларда амалга оширилади.

9.2. Битта бахтсиз ҳодиса доирасида турли тиббий ташхислар билан таснифланадиган бир нечта травматик жароҳатлар олинганда, суғурта тўлови миқдори ҳар бир травматик жароҳат бўйича тўловлар йиғиндиси сифатида белгиланади, лекин ушбу Суғурталанган шахснинг суғурта суммасидан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

9.3. «Суғурта тўловлари жадвали»га киритилмаган тиббий ташхис билан таснифланадиган травматик жароҳат олинганда, тўлов Суғурталовчининг ишончли шифокор-эксперти хулосаси асосида, «Суғурта тўловлари жадвали»нинг тегишли бўлимида кўрсатилган тўловнинг максимал миқдори доирасида амалга оширилади.

9.4. Ушбу Шартноманинг 3.1.3-бандида кўрсатилган суғурта ҳодисаси юз берганда, суғурта тўлови Суғурталанган шахсга ТМЭК (ВТЭК) маълумотномасида кўрсатилган меҳнат қобилиятини йўқотиш даражасига мутаносиб равишда суғурта суммасидан амалга оширилади.

9.5. Ушбу Шартнома амал қилиш даврида Суғурталанган шахсга ногиронлиkning юқорироқ гуруҳи белгиланган тақдирда, суғурта тўлови ушбу Шартноманинг 3.1.3-бандида кўрсатилган суғурта

БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СУҒУРТА ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

ҳодисаси муносабати билан илгари тўланган суммаларни ҳисобга олган ҳолда, лекин Шартноманинг 5.1 (5.2)-бандида кўрсатилган суғурта суммасидан юқори бўлмаган миқдорда амалга оширилади.

9.6. Ушбу Шартноманинг 3.1.4-бандида кўрсатилган суғурта ҳодисаси юз бериши муносабати билан суғурта тўлови Шартноманинг 5.1 (5.2)-бандида кўрсатилган суғурта суммасининг 100% миқдорида амалга оширилади. Суғурта тўлови Наф олувчига тўланади.

9.7. Суғурта даври мобайнида айна бир Суғурталовчи шахс билан содир бўлган бир ёки бир нечта суғурта ҳодисалари бўйича Суғурталовчи томонидан амалга оширилган суғурта тўловларининг умумий суммаси унинг суғурта суммасидан (5.2-банд) ортиқ бўлиши мумкин эмас.

9.8. Суғурта тўлови суғурта ҳодисаси тўғрисидаги далолатнома (Акт) тузилганидан кейин 15 кун ичида Суғурталовчи томонидан пул маблағларини Суғурта қилдирувчининг ҳисоб-китоб рақамига ёки тарафларнинг келишувига кўра Суғурталовчи шахснинг (Наф олувчининг) шахсий ҳисоб рақамига ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

г) шахсий ҳисоб рақамига ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

Суғурталовчининг суғурта товонини ёки суғурта суммасини тўлашни рад этиш тўғрисидаги қарори суғурта товони ёки суғурта суммасини тўлаш бўйича мурожаат қилинганидан кейин ўн беш кундан кечиктирмай Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) маълум қилиниши керак ва унда рад этиш сабабларининг асосланганлиги далиллари бўлиши лозим.

(Зарурат бўлганда, ушбу Шартнома бўйича тақдим этиладиган суғурта қопламасининг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, Шартноманинг ушбу бўлимига суғурта тўловини амалга оширишнинг бошқа шартлари киритилиши мумкин).

10. ШАРТНОМАНИ БЕКОР ҚИЛИШ ВА ТЎХТАТИШ

10.1. Ушбу Шартнома тарафлардан бирининг ёзма аризасига кўра, башарти бу ҳақда тахмин қилинаётган бекор қилиш муддатидан камида _____ (_____) кун олдин билдирилган бўлса, муддатидан олдин бекор қилиниши мумкин (Шартноманинг бекор қилиниши учинчи шахсларнинг манфаатларига дахл қилган ҳоллар бундан мустасно).

10.2. Суғурталовчи томонидан ўз мажбуриятлари бузилганлиги сабабли Суғурта қилдирувчи Шартномани муддатидан олдин бекор қилишни талаб қилганда, тўланган суғурта мукофоти тўлиқ ҳажмда қайтарилиши лозим. Бошқа ҳолларда, суғурта мукофоти суғуртанинг ўтмаган даври учун Суғурталовчининг қилган харажатларини суғурта мукофотининг _____% миқдорида чегириб ташлаган ҳолда қайтарилади.

Бошқа ҳолларда, суғурта мукофоти суғуртанинг ўтмаган даври учун Суғурталовчининг қилган харажатларини суғурта мукофотининг _____% миқдорида чегириб ташлаган ҳолда қайтарилади.

10.3. Суғурта қилдирувчи томонидан ўз мажбуриятлари бузилганлиги сабабли Суғурталовчи Шартномани муддатидан олдин бекор қилишни талаб қилганда, тўланган суғурта мукофоти қайтарилмайди.

Суғурта мукофотининг Шартномада кўрсатилган муддатларда тўлиқ ёки қисман тўланмаслиги «шартноманинг жиддий бузилиши» ҳисобланади ва Ўзбекистон Республикасининг «Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида»ги Қонунининг 15-моддасига асосан Суғурталовчи томонидан шартноманинг бир томонлама бекор қилинишига олиб келади.

10.4. Ушбу Шартноманинг амал қилиши қуйидаги ҳолларда тўхтатилади:

а) Суғурта даври тугаганда;

б) Суғурталовчи Суғурта қилдирувчи олдидаги мажбуриятларини тўлиқ ҳажмда бажарганда;

в) Суғурта қилдирувчи томонидан суғурта мукофоти ушбу Шартноманинг 5.3-бандида кўрсатилган муддатларда тўланмаганда;

г) суғурта ҳодисаси юз бергунга қадар Суғурта қилдирувчи вафот этганда (жисмоний шахс бўлса) ёки тугатилганда (юримдик шахс бўлса);

д) Суғурта қилдирувчи (жисмоний шахс бўлса) қонунда белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилганда;

е) Суғурта қилдирувчи (юримдик шахс бўлса) қайта ташкил этилганда, агар Суғурталовчи Шартнома бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятларнинг ҳуқуқий ворисга ўтишига розилик бермаган бўлса;

ж) Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида назарда тутилган бошқа ҳолларда.

11. ТАРАФЛАРНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ

11.1. Қабул қилинган мажбуриятларни бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик учун тарафлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ жавобгар бўладилар.

11.2. Суғурта мукофоти ўз вақтида тўланмаган тақдирда, Суғурталовчи Суғурта қилдирувчидан кечиктирилган ҳар бир кун учун тўланмаган суғурта мукофоти суммасининг _____% миқдорида, лекин муддати ўтган сумманинг _____% идан ортиқ бўлмаган миқдорда пеня ундиришга ҳақли.

11.3. Суғурта қилдирувчига тегишли суғурта тўлови кечиктирилганлиги учун Суғурта қилдирувчи кечиктирилган ҳар бир кун учун кечиктирилган сумманинг _____ фоизи миқдорида, бироқ ушбу

Шартнома бўйича тўланиши лозим бўлган сумманинг ____ фоизидан кўп бўлмаган миқдорда суғурталовчига пеня ҳисоблашга ҳақли.

11.4. Қабул қилинган мажбуриятларни бажаришдан асоссиз равишда тўлиқ ёки қисман воз кечганлиги учун мажбуриятини бузган тараф иккинчи тарафга у тўлашдан бош тортган ёки бўйин товлаган сумманинг ____% миқдорида жарима тўлайди.

12. ФОРС-МАЖОР

12.1. Тарафлар форс-мажор ҳолатлари амал қилган даврда суғурта шартномаси бўйича ўз мажбуриятларини қисман ёки тўлиқ бажармаганликлари учун жавобгарликдан озод этиладилар.

12.2. Форс-мажор ҳолатларига қуйидагилар киради: табиий ҳодисалар (зилзилалар, кўчкилар, довуллар, қурғоқчиликлар ва суғурта шартномасида назарда тутилмаган рўйхатда кўрсатилмаган бошқа табиий офатлар) ёки ижтимоий-иқтисодий ҳолатлар (ҳарбий ҳаракатлар, иш ташлашлар, қамаллар, давлат ташкилотларининг ва давлатлар ўртасидаги чекловчи ва тақиқловчи чоралар, шунингдек ҳукумат қарорлари ва бошқалар), агар бу ҳолатлар суғурта шартномасининг бажарилишига бевосита таъсир кўрсатган бўлса, келтириб чиқарган фавқулодда, олдини олиб бўлмайдиган ва ушбу шароитларда кутилмаган ҳолатлар.

12.3. Форс-мажор ҳолатлари юзага келганда ва тугаганда тарафлар бир-бирларини ёзма равишда хабардор қиладилар.

12.4. Форс-мажор ҳолатлари юзага келган тақдирда, тарафларнинг мажбуриятларни бажариш муддати ушбу ҳолатлар амал қилган вақтга мутаносиб равишда сурилади.

12.5. Суғурта шартномаси ва ушбу Қоидаларда баён этилмаган барча масалалар бўйича тарафлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига амал қиладилар.

13. НИЗОЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШ ТАРТИБИ

13.1. Ушбу Шартномада назарда тутилган масалалар бўйича ёки у билан боғлиқ ҳолда юзага келадиган низолар, талаблар ёки келишмовчиликларни тарафлар музокаралар йўли билан ҳал қилиш чораларини кўрадилар.

13.2. Ушбу Шартномадан келиб чиқадиган ёки у билан боғлиқ бўлган, шу жумладан унинг бажарилиши, бузилиши, тўхтатилиши ёки ҳақиқий эмаслигига оид низолар, келишмовчиликлар ёки талабларни музокаралар йўли билан ҳал қилиш имкони бўлмаганда, улар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ (суд тартибида ҳал қилинади).

14. СУБРОГАЦИЯ

14.1. Суғурта товонини тўлаган Суғурталовчига, тўланган сумма доирасида, Суғурта қилдирувчининг етказилган зарар учун жавобгар шахсга нисбатан бўлган талаб қилиш ҳуқуқи ўтади.

14.2. Суғурта қилдирувчи суғурта товонини олишда Суғурталовчига барча зарур ҳужжатларни топшириши ва суғурта ҳодисаси содир бўлишида айбдор бўлган шахсга нисбатан регресс талаби ҳуқуқини амалга ошириши учун барча ҳаракатларни амалга ошириши шарт.

14.3. Агар Суғурта қилдирувчи Суғурталовчи томонидан қопланган зарар учун жавобгар шахсга нисбатан ўз талаб қилиш ҳуқуқидан воз кечса ёки Суғурта қилдирувчининг айби билан бу ҳуқуқни амалга ошириш имконсиз бўлиб қолса, Суғурталовчи суғурта товонини тўлашдан тўлиқ ёки тегишли қисмида озод этилади ва ортиқча тўланган суғурта товони суммасини қайтаришни талаб қилишга ҳақли.

15. БОШҚА ШАРТЛАР

15.1. Ушбу Шартномага киритиладиган барча қўшимча ва ўзгартиришлар тарафларнинг розилиги билан ёзма равишда амалга оширилиши керак.

15.2. Тарафларнинг ушбу Шартномада баён этилмаган ўзаро муносабатлари Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилиги ва ушбу Шартнома тузилишига асос бўлган Суғурта қоидалари билан тартибга солинади.

15.3. Ушбу Шартнома бир хил юридик кучга эга бўлган ҳамда ҳар бир тарафда биттадан сақланадиган

в

нусхада

тузилди.

(сумма рақам ва сўз билан)

16. ТАРАФЛАРНИНГ ЮРИДИК МАНЗИЛЛАРИ, РЕКВИЗИТЛАРИ ВА ИМЗОЛАРИ

Суғурталовчи

Суғурта қилдирувчи

БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СУҒУРТА ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш шартномаси намунасига
1-сонли Илова

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта компаниясига
кимдан: _____
(Ариза берувчининг фамилияси, исми, отасининг исми тўлиқ)
паспорт: серияси: _____ рақами: _____
_____ томонидан "___" _____ 20__ г. Да
берилган,
Истиқома қилувчи манзили: _____

**БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СУҒУРТА ҚИЛИШ УЧУН
АРИЗА - АНКЕТА**

Сиздан «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш қоидаларида кўзда тутилган шартлар асосида мен билан Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш шартномасини тузишингизни сўрайман.

**Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилишга таклиф этилаётган шахс тўғрисида
қуйидагиларни маълум қиламан:**

Ф.И.Ш., паспорт маълумотлари:

2. Жинси: _____
3. Ёши: _____
4. Фаолият тури: _____
(асосий фаолият тури кўрсатилади)
5. Ушбу фаолият тури билан шуғулланиш стажи _____ йил
6. Малакаси: _____
7. Ногиронликнинг мавжудлиги: ҳа, йўқ (кераксизини ўчирилсин).
Агар мавжуд бўлса, қайси гуруҳ: _____

Ушбу шартнома шартлари

1. Суғурта суммаси: _____
(сумма сўз билан)
2. Суғурта мукофоти: _____
(сумма сўз билан)
3. Суғурта мукофотини тўлаш тартиби: _____
4. Суғурта мукофотини тўлаш шакли: _____
5. Суғурта: барча хавфлардан; номланган хавфлардан (кераксизини ўчирилсин).
6. Суғурта даври: иш вақтида; суткасига 24 соат (кераксизини ўчирилсин).
7. Суғурта муддати: 20__ йил «__» _____ соат 00:00 дан 20__ йил «__» _____ соат 24:00
гача.
8. Наф олувчи: _____
Тайинланган Наф олувчига розиман _____.
(суғурталаниши лозим бўлган шахснинг имзоси)

Мен ушбу Ариза-анкетада келтирилган маълумотлар тўғри ва тўлиқ эканлигини тасдиқлайман. Шунингдек, «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш қоидаларини (умумий суғурта тармоғининг 1-класси) олганимни ва суғурта шартларига рози эканлигимни тасдиқлайман. Бундан ташқари, суғурта даврида содир бўлган барча ўзгаришлар ҳақида хабар бериш мажбуриятини оламан _____.
(Ариза берувчининг имзоси)

ш. _____ "___" _____ 20__ й.

Ариза _____ томонидан қабул қилинди ва 20__ йил «__» _____ да _____ -
сон билан журналда рўйхатга олинди.
(«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК ходимининг лавозими ва фамилияси)

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта компаниясига

**Ходимларни бахтсиз ҳодисалардан жамоавий суғурта қилиш бўйича
АРИЗА - АНКЕТА ***

Ариза берувчининг номи _____
(полное наименование Заявителя)
тимсолида _____,
(Ваколатли шахснинг Ф.И.Ш.) _____ асосида иш юрутувчи,
(Устав, Низом, ишончнома ва бошқалар)
сиздан «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш қоидаларида
кўзда тутилган шартлар асосида Ариза берувчининг ходимларини бахтсиз ҳодисалардан жамоавий
суғурта қилиш шартномасини тузишингизни сўрайди.

Ариза берувчининг реквизитлари

Юридик манзили: _____
Почта манзили: _____
Телефон: _____
e-mail: _____

Ариза берувчининг банк реквизитлари

Банк: _____
Х/р (ҳисоб рақами) _____
МФО (код) _____
СТИР (ИНН) _____

Ариза берувчи тўғрисида умумий маълумотлар

Фаолият тури: _____
Ушбу фаолият тури билан шуғулланиш даври _____ йил

**Бахтсиз ҳодисалардан жамоавий суғурта қилишга таклиф этилаётган Ариза берувчи
ходимлари тўғрисида маълумотлар**

1. Суғурта қилинаётган ходимларнинг касбий тайёргарлиги:
Махсус билимларнинг мавжудлиги: _____ киши;
Мутахассислик бўйича иш стажининг мавжудлиги: _____ киши;
1-разрядли ходимлар мавжудлиги: _____ киши;
2 разрядли: _____ киши;
3 разрядли: _____ киши;
4 разрядли: _____ киши;
Касбий тайёргарликнинг йўқлиги: _____ киши.
2. Суғурта қилишга таклиф этилаётган ходимларнинг умумий сони _____ киши.
Шулардан:
Офис ходимлари _____ киши;
Ишлаб чиқариш ходимлари _____ киши.
3. Суғурта қилишга таклиф этилаётган ходимларнинг ёши:

18-25 ёш	_____	киши;
26-30 ёш	_____	киши;
31-35 ёш	_____	киши;
36-40 ёш	_____	киши;
41-45 ёш	_____	киши;
46-50 ёш	_____	киши;
56-60 ёш	_____	киши.

Бахтсиз ҳодисалардан жамоавий суғурта қилишга таклиф этилаётган Ариза берувчи
ходимларининг рўйхати илова қилинади.

Суғурта шартлари

1. Суғурта суммаси (пули): _____
(пули сўз билан)
2. Суғурта мукофоти: _____
(пули сўз билан)

БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СУҒУРТА ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

3. Суғурта мукофотини тўлаш тартиби: _____

4. Суғурта мукофотини тўлаш шакли: _____

5. Суғурта: барча хавфлардан; номланган хавфлардан (*кераксизли ўчирилсин*).

6. Суғурта даври: иш вақтида; суткасига 24 соат (*кераксизли ўчирилсин*).

7. Суғурта муддати: 20__ йил «__» _____ соат 00:00 дан 20__ йил «__» _____ соат 24:00 гача.

Мен ушбу Ариза-анкетада ва унга иловада келтирилган маълумотлар тўғри ва тўлиқ эканлигини тасдиқлайман. Шунингдек, «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш Қоидаларини (умумий суғурта тармоғининг 1-класси) олганимни ва суғурта шартларига рози эканлигимни тасдиқлайман. Бундан ташқари, суғурта даврида содир бўлган барча ўзгаришлар ҳақида хабар бериш мажбуриятини оламан _____.

м. ў. _____ ш. _____ “__” _____ 20__ й.

Ариза _____ томонидан қабул қилинди ва 20__ йил «__» _____ да _____ -сон билан журналда рўйхатга олинди.
(«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК ходимининг лавозими ва фамилияси)

20__ йил «__» _____ даги _____ -сонли ходимларни бахтсиз ҳодисалардан жамоавий суғурта қилиш тўғрисидаги Ариза-анкетага илова

Бахтсиз ҳодисалардан жамоавий суғурта қилишга таклиф этилаётган

(корхона номи) **ходимларининг рўйхати**

№	Ходимларнинг Ф.И.Ш.	Туғилган йили	Яшаш манзили	Лавозими (касби)	Шахсий суғурта суммаси	Суғурта тарифи, %	Шахсий суғурта мукофоти	Наф олувчининг Ф.И.Ш. (агар тайинланган бўлса)	Ходимнинг им
									1
1									2
2									3
3									...
...									
	ЖАМИ								

Суғурта қилишга таклиф этилаётган ходимларнинг умумий сони: _____ нафар.

Умумий суғурта суммаси _____

Умумий суғурта мукофоти _____

Ташкилот раҳбари _____
(Ф.И.Ш., имзо)

Ташкилот бош ҳисобчиси _____
(Ф.И.Ш., имзо)

м. ў.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг вакили _____
(Ф.И.Ш., имзо)

**Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш бўйича
СУҒУРТА ПОЛИСИ № ____ ***

1. Суғурта қилдирувчининг фамилияси, исми, отасининг исми: _____

2. Суғурталанган шахснинг фамилияси, исми, отасининг исми: _____

3. Наф олувчининг фамилияси, исми, отасининг исми: _____

4. Суғурта ҳодисаси: _____

5. Суғурта суммаси: _____

6. Суғурта мукофоти: _____

7. Суғурта мукофотини тўлаш муддати: _____

8. Суғурта шартномасининг амал қилиш муддати: 20__ йил «__» _____ соат 00:00 дан 20 йил «__» _____ соат 24:00 гача.

9. «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚнинг 20__ йил «__» _____ даги ____-сонли бахтсиз ҳодисадан суғурта қилиш шартномаси бўйича мажбуриятлари кучга кирди.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ раҳбари _____
(Ф.И.Ш., имзо)

м. ў.

Полис берилган сана: 20__ йил «__» _____

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ билан шошилинч алоқа телефони: _____

**Бахтсиз ҳодисалардан жамоавий суғурта қилиш бўйича
СУҒУРТА ПОЛИСИ № ____ ***

1. Суғурта қилдирувчининг тўлиқ номи: _____
2. Суғурта қилдирувчининг почта манзили ва банк реквизитлари: _____
3. Суғурта ҳодисаси: _____
- _____
- _____
4. Ушбу Суғурта полиси бўйича _____ киши суғурталанган..
Суғурталанган шахслар рўйхати илова қилинади.
5. Суғурта суммаси: _____
6. Суғурта мукофоти: _____
7. Суғурта мукофотини тўлаш муддати: _____
8. Суғурта шартномасининг амал қилиш муддати: 20__ йил «__» _____ соат 00:00 дан 20 йил «__» _____ соат 24:00 гача.
9. «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚнинг 20__ йил «__» _____ даги ____-сонли бахтсиз ҳодисадан суғурта қилиш шартномаси бўйича мажбуриятлари кучга кирди.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ раҳбари: _____
(Ф.И.Ш., имзо)

м. ў.

Полис берилган сана: 20__ йил «__» _____

"EUROASIA INSURANCE" АЖ ҚҚ билан шошилинч алоқа телефони

Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш шартномаси намунасига 3-сонли илова

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта компаниясига
дан
(Суғурта қилдирувчининг тўлиқ фамилияси, исми, отасининг исми)
паспорт: серияси: _____ рақами: _____, 20 йил « _____ » _____ да
_____ томонидан берилган
Манзили: _____ да истиқомат
Қилувчи
20__ йил «__» _____ даги _____-сонли Суғурта полиси (шартномаси)
Суғурта шартномасининг амал қилиш муддати: 20__ йил «__» _____ соат 00:00 дан 20 йил
«__» _____ соат 24:00 гача.
Суғурта суммаси: _____.

**Суғурталанган шахс билан содир бўлган ҳодиса тўғрисида
А Р И З А**

Шуни маълум қиламанки, Суғурталанган шахс -

(Суғурталанган шахснинг тўлиқ фамилияси, исми, отасининг исми)
паспорт: серияси: _____ рақами: _____, 20 йил «__» _____ да _____ томонидан
берилган, _____ манзилида рўйхатда турувчи шахс
билан бахтсиз ҳодиса содир бўлди.

Бахтсиз ҳодисанинг сабаблари ва ҳолатлари тўғрисида қуйидагиларни маълум қиламан:

Ушбу аризага қуйидагилар илова қилинади (кераксизлиги ўчирилсин):
-Суғурта полисининг асли;
-Бахтсиз ҳодиса фактини тасдиқловчи, ҳодиса жойи ва ҳолатлари тўғрисидаги маълумотларни ўз
ичига олган ҳужжат (суд-тиббий экспертиза маълумотномаси, ТКК (ВКК) хулосаси, Суғурталанган
шахс тиббий картасидан кўчирма нусха);
-Суғурталанган шахснинг меҳнатга лаёқатсизлик варақаси асли;
-Суғурталанган шахснинг меҳнат қобилиятини йўқотганлик даражаси кўрсатилган ТМЭК (ВТЭК)
маълумотномасининг тасдиқланган нусхалари;
-Суғурталанган шахс (Наф олувчи) шахсини тасдиқловчи ҳужжатнинг тасдиқланган нусхалари;
-Улим тўғрисидаги гувоҳноманинг тасдиқланган нусхалари;
-Н-1 шаклидаги далолатноманинг тасдиқланган нусхалари (ишлаб чиқаришдаги жароҳат бўлган
тақдирда).

Суғурта қилдирувчи номидан _____ 20__ йил «__» _____
(подпись)

Ариза _____ томонидан қабул қилинди ва 20__ йил «__» _____ да _____-сон
билан журналда рўйхатга олинди.
(«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК ходимининг лавозими ва фамилияси)

БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СУҒУРТА ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш шартномаси намунасига 3а-сонли илова

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ суғурта компаниясига
дан
(Ариза берувчининг тўлиқ номи)
Суғурта қилдирувчининг почта манзили ва банк реквизитлари:

20__ йил «__» _____ даги ____-сонли Суғурта полиси (шартномаси)

Суғурта шартномасининг амал қилиш муддати: 20__ йил «__» _____ соат 00:00 дан 20 йил
«__» _____ соат 24:00 гача.

Суғурталанган шахснинг индивидуал суғурта суммаси:

**Суғурталанган шахс билан содир бўлган ҳодиса тўғрисида
А Р И З А**

Шуни маълум қиламизки, Суғурталанган шахс
(Суғурталанган шахснинг тўлиқ фамилияси, исми, отасининг исми)
паспорт: серияси: _____ рақами: _____, 20 йил «__» _____ да
_____ томонидан берилган,
_____ манзилида рўйхатда турувчи шахс билан бахтсиз
ҳодиса содир бўлди.

Бахтсиз ҳодисанинг сабаблари ва ҳолатлари тўғрисида қуйидагиларни маълум қиламан:

Ушбу аризага қуйидагилар илова қилинади (кераксизли ўчирилсин):

- Суғурта полисининг тасдиқланган нусхаси;
- Бахтсиз ҳодиса фактини тасдиқловчи, ҳодиса жойи ва ҳолатлари тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган ҳужжат (суд-тиббий экспертиза маълумотномаси, ТКК хулосаси, Суғурталанган шахс тиббий картасидаги қайдларнинг тасдиқланган нусхаси);
- Суғурталанган шахснинг меҳнатга лаёқатсизлик варақаси асли;
- Суғурталанган шахснинг меҳнат қобилиятини йўқотганлик даражаси кўрсатилган ТМЭК маълумотномасининг тасдиқланган нусхалари;
- Суғурталанган шахс (Наф олувчи) шахсини тасдиқловчи ҳужжатнинг тасдиқланган нусхалари;
- Ўлим тўғрисидаги гувоҳноманинг тасдиқланган нусхалари;
- Н-1 шаклидаги далолатноманинг тасдиқланган нусхалари (ишлаб чиқаришдаги жароҳат бўлган тақдирда).

Суғурта қилдирувчи номидан _____ «__» _____ 20 й.
(имзо)
М.Ў.

Ариза _____ томонидан қабул қилинди ва 20__ йил «__» _____ да ____-сон
билан журналда рўйхатга олинди.
(«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ ходимининг лавозими ва фамилияси)

БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СУҒУРТА ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш шартномаси намунасига 4-сонли илова

**Суғурта ҳодисаси содир бўлганлиги тўғрисида
ДАЛОЛАТНОМА №__[1]**

_____ ш.

«__» _____ 20 й.

Биз, қуйида имзо чекувчилар, бир томондан «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ вакили
_____ иккинчи томондан Суғурта қилдирувчи вакили
(лавозими, Ф.И.Ш.), _____ ва
учинчи томондан
(Ф.И.Ш., Суғурта қилдирувчи вакилининг паспорт маълумотлари)

Суғурталанган шахс вакили _____
(Ф.И.Ш., Суғурталанган шахс вакилининг паспорт маълумотлари)
, бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш бўйича 20__ йил «__» _____ даги _____-сонли шартномага
асосан ушбу далолатномани қуйидагилар ҳақида туздик:

1. Суғурталанган шахс _____
(Суғурталанган шахснинг Ф.И.Ш., паспорт маълумотлари)

билан бахтсиз ҳодиса содир бўлди

(бахтсиз ҳодиса қаерда, қачон ва қайси ҳолатларда содир бўлганлигини кўрсатинг)

2. Бахтсиз ҳодиса натижасида Суғурталанган шахс _____
(бахтсиз ҳодисанинг Суғурталанган шахс учун оқибатлари оғирлигини кўрсатинг)

3. Суғурталанган шахснинг индивидуал суғурта суммаси :

4. Илгари Суғурталанган шахсга тўланган суғурта товони суммалари
_____.

5. Суғурта ҳодисаси келиб чиқишига сабаб бўлган фактлар бўйича жиноят иши қўзғатилган ёки
суд жараёни бошланган: ҳа; йўқ (кераксизли ўчирилсин).

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ вакили _____
(Ф.И.Ш., имзо)

М.Ў.

Суғурта қилдирувчи вакили _____
(Ф.И.Ш., имзо)

Суғурталанган шахс вакили _____
(Ф.И.Ш., имзо)

Ушбу далолатнома «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ томонидан кўриб чиқилди (20__ йил
«__» _____ даги _____-сонли баённома (қарор)) ва Суғурталанган шахсга
_____ миқдорида суғурта товонини тўлаш; тўлашни рад этиш (кераксизли
ўчирилсин) тўғрисида қарор қабул қилинди.

**Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш бўйича
СУҒУРТА ПОЛИСИ № ____***

Ушбу Суғурта полисига мувофиқ, «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК суғурта ҳодисаси содир бўлганда, «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш қоидалари (умумий суғурта тармоғининг 1-класси) шартлари асосида Суғурталанган шахсга (Наф олувчига) суғурта тўловини амалга ошириш мажбуриятини олади.

1. Суғурта қилдирувчининг фамилияси, исми, отасининг
исми: _____

2. Суғурталанган шахснинг фамилияси, исми, отасининг исми:

3. Наф олувчининг фамилияси, исми, отасининг исми: _____

4. Суғурта ҳодисаси: _____

5. Суғурта суммаси: _____

6. Суғурта мукофоти: _____

7. Суғурта мукофотини тўлаш муддати: _____

8. Ушбу Суғурта полисининг амал қилиш муддати: 20__ йил «__» _____ соат 00:00 дан 20 йил
«__» _____ соат 24:00 гача.

9. «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг ушбу Суғурта полиси бўйича мажбуриятлари кучга
кирди.

Суғурта қилдирувчи «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш
қоидаларини (умумий суғурта тармоғининг 1-класси) олди ва суғурта шартларига рози.

Суғурта қилдирувчи, агар суғурта калтислиги ортишига сезиларли таъсир кўрсатиши мумкин
бўлган ва шартнома тузиш вақтида Суғурталовчига маълум қилинган ҳолатлардаги ўзига маълум
бўлган жиддий ўзгаришлар ҳақида Суғурталовчига зудлик билан хабар бериш мажбуриятини олади.
Суғурта қилдирувчига топширилган «EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚКнинг Бахтсиз ҳодисалардан
суғурта қилиш қоидаларида (умумий суғурта тармоғининг 1-класси) кўзда тутилган ўзгаришлар
жиддий деб тан олинади.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК раҳбари: _____
(Ф.И.Ш., имзо)

М.Ў.

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚК билан шошилиш алоқа телефони:

БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН СУҒУРТА ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

«EUROASIA INSURANCE» АЖ ҚҚ
Бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш қоидаларига
(умумий суғурта тармоғининг 1-класси)
4-сонли илова
Приложение 4

Таблица страховых выплат ¹

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
Марказий ва периферик асаб тизими		
1.	Бош суяги суяқларининг синиши: а) гумбаз суяқларининг ташқи пластинкаси б) гумбаз в) асоси г) гумбаз ва асоси д) очик синишларда қўшимча равишда тўланади	5 15 20 25 5
2.	Бош суяги ичидаги травматик гематомалар: а) эпидурал гематома б) субдурал гематома в) субарахноидал гематома	20 25 15
3.	Бош мия моддасининг эзилиши (размозжение)	50
4.	Бош миянинг лат ейиши (ушиб)	10
5.	Бош мия чайқалиши (сотрясение) Изоҳлар: 1. Агар бош суяги-мия жароҳати муносабати билан бош суяги трепанацияси ўтказилган бўлса, суғурта суммасининг 10% миқдорида қўшимча тўлов амалга оширилади. 2. Агар бош суяги-мия жароҳати натижасида 1–5-моддаларда кўрсатилган шикастланишлар содир бўлса, суғурта товони уларнинг ҳар бирини қўшиш (суммирование) йўли билан тўланади.	5
6.	Нейротроп заҳарлар билан тасодифий ўткир заҳарланиш, кана энцефалити ёки эмлашдан кейинги энцефалит (энцефаломиелит), электр токи, атмосфера электри билан шикастланиш, стационар даволанишда қоқшол (столбняк) касаллиги: а) 7 кунгача (7 кун ҳам киради) б) 21 кунгача (21 кун ҳам киради) в) 30 кунгача (30 кун ҳам киради) г) 30 кундан ортиқ	5 10 15 25
7.	Орқа миянинг исталган даражада, шунингдек, «от думи» (конский хвост) қисмининг шикастланиши: а) чайқалиши б) лат ейиши в) қисман узилиши, сиқилиши (сдавнение), полиомиелит г) орқа миянинг тўлиқ узилиши	5 10 50 100
8.	Бош суяги-мия нервларининг периферик шикастланиши	10
9.	Бўйин, елка, бел, думғаза чигаллари ва уларнинг нервлари шикастланиши: Чигаллар (сплетения): а) травматик плексит б) чигалнинг қисман узилиши в) чигалнинг тўлиқ узилиши Нервларнинг шикастланиш даражаси (сатҳи): г) билак-кафт, тўпиқ бўғими соҳасида д) билак, болдиқ соҳасида е) елка, тирсак бўғими, сон, тизза бўғими соҳасида Изоҳ. Қўл кафти ёки оёқ кафти сатҳидаги нервларнинг шикастланиши суғурта суммасини тўлаш учун асос бўлмайди.	10 40 70 10 20 40

¹ Суғурта тўловлари жадвали кенгайтирилиши ва тўлдирилиши мумкин.

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %	
Кўз аъзолари.			
10.	Битта кўз аккомодацияси фалажи	15	
11.	Битта кўзнинг гемианопсияси (кўриш майдони ярмининг тушиб қолиши)	15	
12.	Битта кўз кўриш майдонининг торайиши: а) концентрик бўлмаган б) концентрик	10 15	
13.	Битта кўзнинг пульсланувчи экзофталми	20	
14.	Кўз олмасининг кириб борувчи жароҳати, иридоциклит, хориоретинит, чандикли трихиаз, қовоқ ағдарилиши (заворот), рангдор парда дефекти, қорачиқ шаклининг ўзгариши (16-моддага 2-изоҳга қаранг)	10	
15.	Битта кўз ёш йўллариининг шикастланиши	10	
16.	а) II-III даражали куйишлар, кўз олмасининг кириб бормайдиган жароҳатлари, гемофтальм, гавҳар силжиши, кўз олмаси ва кўз косасидаги магнитланмайдиган ёт жисмлар, конъюнктивит, кератит, кўриш пасайишига олиб келмаган кўз олмаси пардаларининг чандиклари. б) Кўз олмаси контузияси, шохпардадаги ёт жисмлар, склеранинг кириб борувчи жароҳати. <u>Изоҳлар:</u> <u>1.Кўзнинг олдинги камерасига қон қуйилиши (гифема), агар у патологик ўзгаришларга олиб келмаган бўлса, суғурта товони тўлаш учун асос бўлмайди.</u> <u>2.Агар битта жароҳат натижасида 14, 16-моддаларда кўрсатилган бир нечта шикастланишлар содир бўлса, суғурта товони бир баравар миқдорда тўланади. Бироқ, агар ҳар иккала кўз шикастланган бўлса, суғурта товони икки баравар оширилади.</u> <u>3.Агар кўз жароҳати 10–16-моддаларда кўрсатилган патологик ўзгаришларнинг ривожланишига ва кўриш ўткирлигининг пасайишига олиб келса, суғурта товони шикастланишнинг барча оқибатларини қўшиш (суммирование) йўли билан тўланади.</u>	5	
17.	Кўриш қобилиятига эга бўлган ягона кўзнинг ёки ҳар қандай кўриш қобилиятига эга бўлган ҳар иккала кўзнинг кўриш қобилиятини тўлиқ йўқотишига олиб келган кўз шикастланиши.	100	
18.	Кўриш қобилиятига эга бўлмаган кўз олмасининг жароҳат натижасида олиб ташланиши.	10	
19.	Кўз косаси (орбита) суягининг синиши.	15	
20.	Кўриш ўткирлигининг пасайиши.		
	Острота зрения		
	жароҳатгача	жароҳатдан кейин	
	1,0	0,9	5
		0,8	5
		0,7	5
		0,6	5
		0,5	10
		0,4	10
		0,3	15
		0,2	20
		0,1	30
		0,1 дан паст	40
		0	50
	0,9	0,8	5
		0,7	5
		0,6	5
0,5		10	
0,4		10	
0,3		15	

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ		Суғурта товори миқдори, %
		0,2	20
		0,1	30
		0,1 дан паст	40
		0	50
	0,8	0,7	5
		0,6	5
		0,5	10
		0,4	10
		0,3	15
		0,2	20
		0,1	30
		0,1 дан паст	40
		0	50
	0,7	0,6	5
		0,5	5
		0,4	10
		0,3	10
		0,2	15
		0,1	20
		0,1 дан паст	30
	0,6	0	40
		0,5	5
		0,4	5
		0,3	10
		0,2	10
		0,1	15
	0,5	0,1 дан паст	20
		0	25
		0,4	5
		0,3	5
		0,2	10
	0,4	0,1	10
		0,1 дан паст	15
		0	20
		0,3	5
	0,3	0,2	5
		0,1	10
		0,1 дан паст	10
	0,2	0	20
		0,1	5
		0,1 дан паст	10
	0,1	0	20
		0,1 дан паст	10
	0,1 дан паст	0	20
Изоҳ::			
1. Тўлиқ кўрликка (0,0) — 0,01 дан паст бўлган кўриш ўткирлиги ва ёруғликни сезишгача (юз яқинида бармоқларни санаш) бўлган ҳолатлар тенглаштирилади.			
2. Жароҳатгача кўриш қобилиятига эга бўлган кўз олмаси жароҳат натижасида олиб ташланганда, шунингдек у кичрайиб қолганда (сморщивание) қўшимча равишда суғурта суммасининг 10% миқдорида тўлов амалга оширилади.			

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
Эшитиш аъзолари		
21.	Қулоқ супрасининг шикастланиши (яраланиш, куйиш, музлаш) натижасида: а) қулоқ супрасининг 1/3 қисмигача бўлган чандиқли деформацияси ёки йўқлиги б) қулоқ супрасининг 1/2 қисми йўқлиги в) қулоқ супрасининг йўқлиги	5 15 30
22.	Эшитиш қобилиятининг пасайишига олиб келган қулоқ шикастланиши: а) шивирлаб айтилган гапни 1 метрдан 3 метргача масофадан эшитиш б) шивирлаб айтилган гапни 1 метргача масофадан эшитиш в) тўлиқ карлик (сўзлашув нутқи —	5 15 25
23.	Жароҳат натижасида содир бўлган ва эшитиш қобилиятининг пасайишига олиб келмаган битта ноғора пардасининг ёрилиши. Изоҳлар: 1. Агар жароҳат натижасида ноғора пардаси ёрилса ва эшитиш қобилияти пасайса, суғурта товони 22-модда бўйича белгиланади. Бунда 23-модда қўлланилмайди. 2. Агар ноғора пардасининг ёрилиши бош суяги асосининг синиши (ўрта бош суяги чуқурчаси) натижасида содир бўлса, 23-модда қўлланилмайди.	5
24.	Сурункали посттравматик отитга олиб келган қулоқ шикастланиши.	10
Нафас олиш тизими		
25.	Бурун суякларининг, пешона ва жағ (гаймор) бўшлиқлари олдинги деворининг синиши: а) суяк парчаларининг силжишисиз б) суяк парчаларининг силжиши билан	5 10
26.	Ўпканинг шикастланиши, тери ости эмфиземаси, гемоторакс, пневмоторакс, пневмония, экссудатив плеврит, кўкрак бўшлиғидаги ёт жисм: а) бир томонлама б) икки томонлама Изоҳлар: 1. Жароҳатни даволаш даврида ёки жароҳат муносабати билан ўтказилган жарроҳатлик амалиётидан кейин ривожланган пневмония (кўкрак қафаси ва кўкрак бўшлиғи аъзоларининг шикастланиши бундан мустасно) суғурта товонини тўлаш учун асос бўлмайди. 2. Агар қовурғалар ёки тўш суягининг синиши 26-моддада кўзда тутилган асоратларга олиб келса, ушбу модда бўйича суғурта товони 28, 29-моддаларга қўшимча равишда тўланади.	5 10
27.	Ўпканинг шикастланиши натижасида: а) ўпка бўлаги ёки қисмининг олиб ташланиши б) ўпканинг олиб ташланиши	40 60
28.	Тўш суягининг синиши	10
29.	Қовурғаларнинг синиши: а) битта қовурға б) кейинги ҳар бир қовурға Изоҳлар: 1. Реанимация тадбирлари вақтида қовурғалар синганда, суғурта товони умумий асосларда тўланади. 2. Қовурғанинг тоғай қисмининг синиши суғурта товонини тўлаш учун асос бўлади. 3. Агар турли даволаш-профилактика муассасаларидан олинган маълумотномаларда шикастланган қовурғалар сони турлича кўрсатилган бўлса, суғурта товони кўрсатилган қовурғаларнинг энг кўп сони ҳисобга олинган ҳолда тўланади.	5 3
30.	Кўкрак бўшлиғининг кириб боровчи жароҳати, жароҳат муносабати билан ўтказилган торакотомия:	10

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
	а) кўкрак бўшлиғи аъзолари шикастланмаган ҳолда б) кўкрак бўшлиғи аъзолари шикастланган ҳолда Изоҳ: Агар кўкрак қафаси ва унинг аъзолари шикастланиши муносабати билан ўпка ёки унинг бир қисми олиб ташланган бўлса, суғурта товони 27-моддага мувофиқ тўланади; бунда 30-модда қўлланилмайди.	20
31.	Хиқилдоқ, трахеянинг шикастланиши, тил ости суягининг синиши, жароҳат муносабати билан ўтказилган трахеостомия, ёт жисмни олиб ташлаш мақсадида ўтказилган бронхоскопия.	10
32.	Хиқилдоқ, трахея, тил ости суяги, қалқонсимон тоғайнинг шикастланиши, жароҳат муносабати билан ўтказилган трахеостомия натижасида нафас олишнинг бузилиши, овоз бўғилиши ёки йўқолиши, трахеостомик найча тақиб юриш Изоҳлар: 1. Агар суғурта товони 32-моддага мувофиқ тўланган бўлса, 31-модда қўлланилмайди. 2. Суғурта қилдирувчи ўз аризасида жароҳат хиқилдоқ ёки трахея функциясининг бузилишига олиб келганлигини кўрсатган тақдирда, мутахассис хулосасини олиш зарур.	30
Юрак-қон томир тизими		
33.	Юрак, унинг қобиклари ва йирик магистрал қон томирларининг шикастланиши.	25
34.	Юрак, унинг қобиклари ва йирик магистрал қон томирларининг юрак-қон томир етишмовчилигига олиб келган шикастланиши.	50
35.	Қон айланишининг бузилишига олиб келмаган йирик периферик қон томирларининг шикастланиши.	10
36.	Қон томир етишмовчилигига олиб келган йирик периферик қон томирларининг шикастланиши. Изоҳ. Йирик магистрал қон томирларига қуйидагилар киради: аорта, ўпка, номсиз, уйқу артериялари, ички бўйинтуруқ веналари, юқори ва пастки кавак веналар, дарвоза венаси, шунингдек ички аъзоларни таъминловчи магистрал қон томирлар. Йирик периферик қон томирларига қуйидагилар киради: ўмров ости, қўлтиқ ости, елка, тирсак ва билак артериялари (билакнинг пастки учдан бир қисмигача), ёнбош, сон, тизза ости, олдинги ва орқа болдиқ артериялари (болдиқнинг пастки учдан бир қисмигача), елка-бош, ўмров ости, қўлтиқ ости, сон ва тизза ости веналари.	30
Овқат ҳазм қилиш аъзолари		
37.	Юқори жағ, ёноқ суяги ёки пастки жағнинг синиши, пастки жағнинг чиқиши. Изоҳлар: 1.Юқори ва пастки жағлар синганда, суғурта товони уларнинг ҳар бирининг шикастланиши ҳисобга олинган ҳолда, қўшиш (суммирование) йўли билан тўланади. 2.Жағ синишида шикастланишнинг бир ёки икки томонлама эканлиги ҳисобга олинмайди. 3.Стоматологик муолажалар пайтида тасодифан содир бўлган жағ синишида суғурта товони умумий асосларда тўланади. 4.Тишларнинг тўкилиши билан кечадиган жароҳат натижасида ёки тишларни олдириш пайтида алвеоляр ўсимтанинг синиши суғурта товонини тўлаш учун асос бўлмайди. 5.Юқори жағ ва пастки жағ ёноқ суяги синганда суғурта товони фақат ушбу асорат суғурта даврида олинган жароҳат натижасида содир бўлган тақдирда тўланади.	5
38.	Пастки жағнинг одатий чиқиши Изоҳ. Пастки жағнинг одатий чиқиши ҳолатида суғурта товони фақат ушбу асорат суғурта даврида олинган жароҳат натижасида содир бўлган тақдирда тўланади.	15

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
39.	Жағнинг шикастланиши натижасида: а) жағнинг бир қисми йўқлиги б) жағнинг йўқлиги Изоҳлар: 1. Жағ ёки унинг бир қисми йўқлиги муносабати билан суғурта товони тўланганда, тишларнинг сонидан қатъи назар, уларнинг йўқотилиши ҳам ҳисобга олинган деб ҳисобланади. 2. Жағ жароҳати оғиз бўшлиғининг бошқа аъзолари шикастланиши билан кечган ҳолларда, тўланиши лозим бўлган суғурта суммасининг фоизи тегишли моддалар бўйича ушбу шикастланишларни қўшиш йўли билан аниқланади.	40 80
40.	Тилнинг шикастланиши (яраланиш, куйиш, музлаш)	3
41.	Тилнинг шикастланиши натижасида: а) чандиқлар ҳосил бўлиши (ҳажмидан қатъи назар) б) тилнинг дистал учдан бир қисми (учи) йўқлиги в) тилнинг ўрта учдан бир қисми йўқлиги г) тилнинг илдиз соҳасидан йўқлиги ёки тилнинг тўлиқ йўқлиги	5 15 30 60
42.	Тишларнинг шикастланиши: а) 1 та тиш б) 2-3 та тиш в) 4-6 та тиш г) 7-9 та тиш д) 10 та ва ундан ортиқ тиш Изоҳлар: 1. Жароҳат натижасида ечилмайдиган протезли тишлар синганда ёки йўқотилганда, суғурта товони фақат тиргак (опорный) тишларнинг йўқотилиши ҳисобга олинган ҳолда тўланади. Жароҳат натижасида ечиладиган протезлар шикастланганда суғурта товони тўланмайди. 2. 5 ёшгача бўлган болаларда сут тишларининг йўқотилиши ёки синишида суғурта товони умумий асосларда тўланади. 3. Тишлар йўқотилганда ва жағ синганда тўланиши лозим бўлган суғурта товони миқдори 37 ва 42-моддалар бўйича қўшиш йўли билан аниқланади. 4. Жароҳат натижасида тиш коронкасининг синиши ёки кўчиши (камида 1/4 қисми) тишнинг йўқотилишига тенглаштирилади. 5. Агар жароҳат муносабати билан олиб ташланган тиш имплантация қилинса (қайта ўрнатилса), суғурта товони умумий асосларда тўланади. Кейинчалик у олиб ташланган тақдирда қўшимча тўлов амалга оширилмайди.	5 10 15 20 25
43.	Овқат ҳазм қилиш йўллари бўлимларининг шикастланиши (яраланиш, куйиш): а) оғиз бўшлиғи, ҳалқум, қизилўнгач, ошқозон. б) қизилўнгач ва ошқозондаги ёт жисмларни олиб ташлаш мақсадида ўтказилган эзофагогастростомия (функционал бузилишлар бўлмаса).	5 10
44.	Қизилўнгачнинг шикастланиши (яраланиш, куйиш) натижасида: а) қизилўнгач торайиши б) қизилўнгач ўтмаслиги (гастростомия мавжуд бўлганда), пластикадан кейинги ҳолат. <i>Изоҳ: 44б-модда бўйича тўлов фоизи жароҳатдан камида 6 ой ўтгач аниқланади. Бу муддатгача товон 44а-модда бўйича олдиндан тўланади.</i>	40 100
45.	Овқат ҳазм қилиш аъзоларининг шикастланиши (ёрилиши, куйиши, яраланиши), тасодикий ўткир заҳарланиш натижасида: а) холецистит, дуоденит, гастрит, панкреатит, энтерит, колит, проктит, парапроктит б) битишма (спайка) касаллиги (битишмали ўтмаслик бўйича операциядан кейинги ҳолат), ошқозон, ичак, орқа чиқарув йўлининг чандиқли торайиши (деформацияси) в) ичак оқмаси (свищ), ичак-қиддириқ оқмаси, ошқозонности беши оқмаси г) ғайритабиий орқа	15 30

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
	чиқарув йўли (колостоме) Изоҳлар: 1.Жароҳатнинг «а», «б», «в» бандларида кўзда тутилган асоратларида суғурта товони жароҳатдан камида 3 ой ўтгач тўланади. 2.45 (в, г) моддалар бўйича тўлов фоизи жароҳатдан камида 6 ой ўтгач аниқланади. Бу муддатгача товон 45а-модда бўйича тўланади.	50 100
46.	Қорин олди девори, диафрагма шикастланган жойда ёки жарроҳатлик чандиғи соҳасида (агар операция жароҳат муносабати билан ўтказилган бўлса) ҳосил бўлган чурра (грыжа), шунингдек шундай чурра бўйича операциядан кейинги ҳолат. Изоҳлар: 1.46-модда бўйича суғурта товони, агар чурра қорин аъзолари жароҳатининг бевосита оқибати бўлса, ушбу жароҳат учун белгиланган товонга қўшимча равишда тўланади. 2.Оғирлик кўтариш натижасида юзага келган қорин чурралари (киндик, оқ чизиқ, чов ва чов-ёрғоқ чурралари) суғурта товонини тўлаш учун асос бўлмайди.	10
47.	Жигарнинг жароҳат ёки тасодифий ўткир заҳарланиш натижасида шикастланиши: а) бевосита жароҳат билан боғлиқ ҳолда ривожланган гепатит (гепатоз) б) жарроҳлик амалиёти ўтказилган жигар ёрилиши в) ўт пуфагининг олиб ташланиши	10 15 30
48.	Жигарнинг бир қисмининг олиб ташланиши.	15
49.	Талоқнинг шикастланиши натижасида: а) талоқнинг капсула ости ёрилиши (жарроҳлик амалиёти талаб этилмаган ҳолда) б) талоқнинг олиб ташланиши	5 30
50.	Ошқозон, ошқозонности беи, ичак, ичак тутқичининг (брыжейка) шикастланиши натижасида: а) ошқозонности беининг сохта кистаси ҳосил бўлиши б) ошқозоннинг 1/3 қисмигача, ичакнинг (ичак тутқичининг) 1/3 қисмининг олиб ташланиши (резекцияси) в) ошқозоннинг 1/2 қисмигача, ошқозонности беи думининг 1/3 қисми, ичакнинг 1/2 қисмининг олиб ташланиши г) ошқозоннинг 2/3 қисмигача, ичакнинг (ичак тутқичининг) 2/3 қисми, ошқозонности беи танасининг 1/2 қисмининг олиб ташланиши д) ошқозоннинг, ошқозонности беининг 2/3 қисмининг, ичакнинг (ичак тутқичининг) олиб ташланиши е) ошқозоннинг ичак ва ошқозонности беининг бир қисми билан бирга олиб ташланиши	20 30 45 60 80 100
51.	Қорин аъзолари шикастланиши муносабати билан ўтказилган амалиётлар: а) лапароскопия (лапароцентез) б) қорин аъзолари шикастланишига шубҳа бўлганда ўтказилган лапаротомия в) қорин аъзолари шикастланганда ўтказилган лапаротомия г) такрорий лапаротомиялар	5 10 15 10
	Изоҳлар:: 1. Агар қорин аъзолари жароҳати муносабати билан 47-50 моддалар бўйича тўлов учун асослар мавжуд бўлса, 51-модда қўлланилмайди. 2. Агар овқат ҳазм қилиш тизими аъзолари жароҳати муносабати билан ўтказилган жарроҳлик амалиёти давомида касаллик туфайли ўзгарган аъзо шикастланганлиги аниқланса ва у аввалги касаллик туфайли қисман ёки тўлиқ олиб ташланса, суғурта товони фақат 51б-модда бўйича тўланади.	

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
Сийдик-таносил тизими		
52.	Буйракнинг шикастланиши натижасида: а) буйрак лат ейиши б) буйракнинг бир қисмини олиб ташлаш в) буйракни олиб ташлаш	5 35 60
53.	Сийдик чиқариш тизими аъзолари (буйраклар, сийдик йўллари, қовуқ, сийдик чиқариш канали) шикастланиши натижасида: а) цистит, уретрит б) пиелит, пиелонефрит, пиелостит, қовуқ ҳажмининг кичрайиши в) гломерулонефрит, сийдик йўли ва сийдик чиқариш каналининг торайиши г) буйрак етишмовчилиги д) сийдик йўли ва сийдик чиқариш каналининг ўтмаслиги, сийдик-таносил оқмалари (свицлар) Изоҳ. Агар жароҳат натижасида сийдик чиқариш тизимининг бир нечта аъзоси функцияси бузилса, тўланиши лозим бўлган суғурта суммасининг фоизи 53-модданинг энг оғир оқибатни кўзда тутувчи бандларидан бири бўйича аниқланади.	10 15 30 35 50
54.	Сийдик чиқариш тизими аъзоларининг шикастланиши муносабати билан ўтказилган жарроҳлик амалиёти: а) аъзолар шикастланишига шубҳа бўлганда б) аъзолар шикастланганда в) жароҳат муносабати билан ўтказилган такрорий операциялар Изоҳ. Агар жароҳат муносабати билан буйрак ёки унинг бир қисми олиб ташланган бўлса, суғурта товони 52 (б, в) моддалар бўйича тўланади; бунда 54-модда қўлланилмайди.	5 10 15
55.	Таносил ёки сийдик чиқариш тизими аъзоларининг шикастланиши (яраланиш, ёрилиш, куйиш, музлаш).	5
56.	Таносил тизимининг шикастланиши натижасида: а) битта тухумдон, бачадон найи ёки мойкнинг йўқотилиши б) ҳар иккала тухумдон, бачадон найлари, мойклар ёки жинсий олат бир қисмининг йўқотилиши в) аёлларда бачадоннинг олиб ташланиши: 40 ёшгача 40 ёшдан 50 ёшгача 50 ёш ва ундан катта г) жинсий олатнинг йўқотилиши	15 30 50 30 15 50
Юмшоқ тўқималар		
57.	Юз, бўйиннинг олди-ён томони, ияк ости соҳаси, қулоқ супралари юмшоқ тўқималарининг шикастланиши натижасида: а) косметиканинг ўртача бузилиши б) косметиканинг сезиларли бузилиши в) косметиканинг кескин бузилиши г) хуниклашиш (обезображение)	5 15 40 70
	Изоҳлар: 1. Косметик жиҳатдан сезиларли чандиқларга атрофдаги теридан ранги билан ажралиб турадиган, ичига ботган ёки юзасидан чиқиб турган, тўқималарни тортиб турадиган чандиқлар киради. Хуниклашиш — бу механик, кимёвий, термик ва бошқа таъсирлар натижасида инсон юзи табиий кўринишининг кескин ўзгаришидир. 2. Агар юз суякларининг силжиш билан синиши муносабати билан операция (очиқ репозиция) ўтказилган бўлса ва бунинг оқибатида юзда чандиқ қолса, суғурта товони синиш ва операциядан кейинги чандиқни (агар у косметикани бузса) ҳисобга олган ҳолда тўланади. 3. Агар юз ва бўйин соҳасида чандиқ ёки пигмент доғ ҳосил бўлиб, тўлов амалга оширилгандан сўнг суғурталанган шахс такрорий жароҳат олса ва янги чандиқлар ҳосил бўлса, суғурта товони такрорий жароҳат оқибатларини ҳисобга олган ҳолда қайта тўланади.	
58.	Бошнинг сочли қисми, тана ва қўл-оёқлар юмшоқ тўқималарининг шикастланиши натижасида ҳосил бўлган чандиқлар майдони: а) 2.0 дан 5,0 см ² гача ёки узунлиги 5 см дан ортқ	3

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
	б) 5 см ² дан тана юзасининг 0,5% гача в) 0,5% дан 2,0% гача г) 2,0% дан 4,0% гача д) 4% дан 6% гача е) 6% дан 8% гача ж) 8% дан 10% гача з) 10% ва ундан ортиқ Изоҳ. Текширилувчи тана юзасининг 1 фоизи унинг кафти ва бармоқлари юзаси майдонига тенг. Ушбу майдон квадрат сантиметрларда қуйидагича аниқланади: кафтнинг билак-кафт бўғимидан то III бармоқ тирноқ фалангаси учигача бўлган узунлигини унинг II - V кафт суяклари бошчалари даражасидаги кенглигига (1-бармоқни ҳисобга олмасдан) кўпайтириш йўли билан ҳисобланади.	5 10 15 20 25 30 35
59.	Тана ва қўл-оёқлар юмшоқ тўқималарининг шикастланиши натижасида ҳосил бўлган пигмент доғлар майдони: а) тана юзасининг 1 дан 2 % гача б) 2 % ва ундан ортиқ	3 5
60.	Куйиш касаллиги, интоксикация, куйиш шоки. Изоҳ. 60-модда бўйича суғурта товони куйиш ёки музлаш муносабати билан тўланадиган товонга қўшимча равишда тўланади.	10
61.	Юмшоқ тўқималарнинг ёпиқ шикастланиши натижасида периостит юзага келиши, мушаклар ва пайларнинг ёрилиши; жароҳат муносабати билан пластик операция ўтказиш учун мушак ёки фасциал трансплантат олиниши, шунингдек, юмшоқ тўқималардаги олиб ташланмаган ёт жисмлар ва сўрилиб кетмаган гематома.	5
Умurtқа поғонаси		
62.	Умurtқа танаси, ёйи ва бўғим ўсимталарининг синиши ёки чиқиши: а) битта-иккита умurtқа б) учта ва ундан ортиқ	20 30
63.	Умurtқалараро бойламларнинг қисман ёки тўлиқ узилиши, умurtқаларнинг ярим чиқиши (подвывих): Изоҳлар: 1.Агар умurtқа поғонаси жароҳати муносабати билан жарроҳлик амалиёти ўтказилган бўлса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 15% миқдорида тўлов амалга оширилади. 2.Агар умurtқаларнинг синиши ёки чиқиши орқа мия шикастланиши билан кечса, суғурта товони ҳар иккала шикастланишни ҳисобга олган ҳолда, қўшиш йўли билан тўланади.	15
64.	Кўндаланг ёки қиррали ўсимталарнинг синиши: а) битта-иккита умurtқа б) учта ва ундан ортиқ Изоҳ. Агар битта жароҳат натижасида умurtқа танасининг синиши, бойламларнинг шикастланиши, кўндаланг ёки қиррали ўсимталарнинг синиши содир бўлса, суғурта товони энг оғир шикастланишни кўзда тутувчи модда бўйича бир марта тўланади.	5 10
65.	Думғаза, дум суягининг синиши, дум умurtқаларининг чиқиши.	10
66.	Дум умurtқаларининг синиши ёки чиқиши муносабати билан дум суягининг олиб ташланиши. Изоҳ. Агар битта жароҳат натижасида умurtқа поғонасининг исталган бўлими, шунингдек думғаза ёки дум суяги синса (чикса), суғурта товони ҳар бир шикастланишни ҳисобга олган ҳолда, қўшиш йўли билан тўланади.	20
Юқори қўл-оёқлар		
	Курак ва ўмров суяги	
67.	Курак, ўмров суягининг синиши, акромиал-ўмров, тўш-ўмров бўғимларининг узилиши: а) битта суяк синиши ёки битта бўғим узилиши б) иккита суяк синиши, иккита бўғим узилиши ёки битта суяк синиши ва битта бўғим узилиши	5 10 15

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
	в) битмаган синиш, сохта бўғим, иккита бўғим узилиши ва битта суяк синиши, иккита суяк синиши ва битта бўғим узилиши	
	Елка бўғими	
68.	Елка бўғимининг шикастланиши (курак бўғим чуқурчаси, елка суяги бошчаси, анатомик бўйинча, катта дўмбоқча синиши, бойламлар, бўғим халтаси узилиши, елка чиқиши): а) битта суяк синиши, елка чиқиши, бойламлар, бўғим халтаси шикастланиши б) иккита суяк синиши, синиш-чиқиш в) суяк (суяклар) синиши ва бойламлар шикастланиши, битмаган синиш	5 10 15
69.	Елка бўғими шикастланиши натижасида юзага келган: а) елканинг одатий чиқиши б) бўғимда ҳаракатнинг йўқлиги (анкилоз) в) бўғимни ташкил этувчи суяклар юзалари резекцияси натижасидаги «ликкилдоқ» (болтающийся) елка бўғими Изоҳлар: 1.67, 68, 69-моддаларда кўрсатилган шикастланишлар муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 10% тўланади. Бунда трансплантант олингани учун қўшимча тўлов амалга оширилмайди. 2.Елканинг одатий чиқиши бўйича суғурта товони, агар ушбу чиқиш суғурта шартномаси амал қилиш даврида юз берган бирламчи чиқиш натижасида содир бўлса тўланади. Одатий чиқиш ташхиси уни тўғирлаган тиббиёт муассасаси томонидан тасдиқланиши лозим. Одатий чиқиш қайталанганда (рецидив) суғурта товони тўланмайди. 3.Агар елка бўғими жароҳати муносабати билан 69-модда бўйича тўлов амалга оширилган бўлса ва кейинчалик ушбу моддада кўрсатилган асоратлар юзага келса, суғурта товони аввал тўланган суммани айириб ташлаган ҳолда 69-модданинг тегишли банди бўйича тўланади.	20 45 60
	3. Если в связи с травмой плечевого сустава производилась выплата страхового возмещения по ст. 69, а затем возникли осложнения, перечисленные в ст. 69, страховое возмещение выплачивается в соответствии с одним из подпунктом ст. 69 с учетом ранее произведенной выплаты путем вычитания.	
	Елка	
70.	Елка суягининг исталган даражада синиши (бўғим соҳаларидан ташқари): а) бўлакларнинг силжишисиз б) бўлакларнинг силжиши билан Изоҳ. Агар елка синиши муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилган бўлса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 10% миқдорида тўлов амалга оширилади.	15 25
71.	Юқори қўл-оёқнинг травматик ампутацияси ёки ампутацияга олиб келган оғир шикастланиш: а) курак, ўмров суяги ёки уларнинг бир қисми билан бирга б) елканинг исталган даражада ампутацияси	80 75
72.	Елка суяги синишининг сохта бўғим (битмаган синиш) ҳосил бўлиши билан асоратланиши. Изоҳ. 72-модда бўйича суғурта товони жароҳатдан камида 9 ой ўтгач тўланади. Агар илгари елка синиши муносабати билан суғурта суммаси тўланган бўлса, якуний қарор қабул қилишда ушбу сумма чегириб ташланади.	45
	Тирсак бўғими	
73.	Тирсак бўғими соҳасининг шикастланиши (бўғимни ташкил этувчи суяклар синиши, шу жумладан метафизар синиш, бойламлар, бўғим халтасининг шикастланиши, билан суякларининг чиқиши): а) битта суякнинг силжишисиз синиши, бойламларнинг шикастланиши	5

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
	б) иккита суякнинг силжишсиз синиши	10
	в) суяк (суяклар)нинг силжиш билан синиши	15
74.	Тирсак бўғими соҳасининг шикастланиши натижасида юзага келган: а) бўғимда ҳаракатнинг йўқлиги (анкилоз) б) бўғимни ташкил этувчи суяклар юзалари резекцияси натижасидаги «ликкилдоқ» (болтающийся) тирсак бўғими Изоҳ: Агар тирсак бўғими соҳаси жароҳати муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 10% тўланади.	40 50
	Билак	
75.	Билак суякларининг синиши (диафиз): а) битта суяк б) иккита суяк, битта суяк синиши ва иккинчисининг чиқиши	10 15
76.	Билакнинг бир ёки иккала суяги синишининг сохта бўғим (битмаган синиш) ҳосил бўлиши билан асоратланиши: а) билакнинг битта суяги б) билакнинг иккала суяги в) билакнинг битта суяги сохта бўғим ва иккинчи суякнинг битган синиши Изоҳлар: 1. Агар билак суяклари синиши муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилган бўлса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 10% тўланади. 2. Битмаган синиш ёки сохта бўғим муносабати билан суғурта товони жароҳатдан камида 9 ой ўтгач тўланади.	25 40 35
77.	Билакнинг исталган даражадаги травматик ампутацияси ёки ампутацияга олиб келган оғир шикастланиши.	65
	Билак-кафт бўғими	
78.	Билак суякларининг дистал метафиз соҳасидаги синиши (типик жой), билак-кафт бўғимини ташкил этувчи суякларнинг бўғим ичи синишлари, бўғим бойламларининг шикастланиши, кафтнинг чиқиши.	10
79.	Билак-кафт бўғими шикастланиши натижасида бўғимда ҳаракатнинг йўқлиги (анкилоз). Изоҳ. Агар билак-кафт бўғими соҳаси жароҳати муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилган бўлса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 10% тўланади.	30
	Кафт	
80.	Бир кафтдаги кафт усти (запястье) ёки кафт (пястье) суякларининг синиши ёки чиқиши: а) битта суяк (қайиқсимон суякдан ташқари) б) иккита ва ундан ортиқ суяк, қайиқсимон (ладьевидная) суяк в) кафтнинг чиқиши, синиш-чиқиши Изоҳ. Агар кафт жароҳати муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилган бўлса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 10% тўланади.	5 10 15
81.	Кафтнинг травматик ампутацияси ёки кафт суяклари ёхуд кафт усти суяклари даражасида ампутацияга олиб келган оғир шикастланиши.	65
	Қўл бармоқлари	
	Биринчи (бош) бармоқ	
82.	Бармоқ фалангаси (фалангалари)нинг синиши, чиқиши, юмшоқ тўқималари дефекти билан кечувчи яраланиши, бармоқ пайи (пайлари)нинг шикастланиши, панариций (85-модда изоҳига қаранг).	5
83.	Бармоқ шикастланиши натижасида ҳаракатнинг йўқлиги: а) битта бўғимда б) бармоқнинг иккита бўғимида	10 15
84.	Бармоқнинг травматик ампутацияси ёки қуйидаги даражада ампутацияга олиб келган шикастланиш: а) тирноқ фалангаси ва фалангалараро бўғим	10

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
	б) асосий фаланга, кафт-фаланга бўғими (бармоқнинг йўқотилиши)	20
	в) кафт суяги (пястная кость) билан бирга	25
	Иккинчи, учинчи, тўртинчи, бешинчи бармоқлар	
85.	Бармоқ фалангаси (фалангалари)нинг синиши, чиқиши, юмшоқ тўқималари дефекти билан кечувчи яраланиши, бармоқ пайи (пайлари)нинг шикастланиши, панариций. Изоҳ. 82 ва 85-моддалар бўйича суғурта товони тери ости, пай, бўғим ёки суяк панарицийси содир бўлган тақдирда тўланади. Тирноқ атрофи тўқимасининг яллиғланиши (паронихия) суғурта суммасини тўлаш учун асос бўлмайди.	5
86.	Бармоқнинг травматик ампутацияси ёки қуйидаги даражада ампутацияга олиб келган шикастланиш: а) тирноқ фалангаси (битта фаланганинг йўқотилиши) б) ўрта фаланга (иккита фаланганинг йўқотилиши) в) асосий фаланга (бармоқнинг йўқотилиши) г) кафт суяги билан бирга	5 10 15 20
87.	Битта кафтдаги барча бармоқларнинг травматик ампутацияси ёки ампутацияга олиб келган шикастланиши. Изоҳ. Битта суғурта шартномаси амал қилиш даврида кафтнинг бир нечта бармоғи шикастланганда, суғурта товони ҳар бир шикастланиш учун қўшиш йўли билан тўланади. Бироқ унинг миқдори битта кафт учун 65% дан ва иккала кафт учун 100% дан ошмаслиги керак.	65
Тос суяклари		
88.	Тос суякларининг синиши: а) ёнбош суяги қанотининг синиши б) қовуқ суяги, ўтирғич суяги, ёнбош суяги танаси, вертлуж бўшлиғининг синиши в) иккита ва ундан ортиқ суякларнинг синиши	5 10 20
89.	Қовуқ бирикиши (лонное сочленение), думғаза-ёнбош бирикишининг узилиши: а) битта бирикишнинг узилиши б) иккита бирикишнинг узилиши в) учта бирикишнинг узилиши Изоҳлар:: 1. Тос суяклари синиши ёки бирикишлар узилиши муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилса, қўшимча 10% тўланади. 2. Битта жароҳат натижасида ҳам суяк синиши, ҳам бирикиш узилиши содир бўлса, тоvon ҳар бир шикастланиш учун қўшиш йўли билан тўланади.	10 15 20
Пастки қўл-оёқлар		
	Чанқоқ (сон-тос) бўғими	
90.	Сон суяги бошчаси, бўйинчаси синиши, бойламлар шикастланиши, сон чиқиши. Изоҳ. Жарроҳлик амалиёти ўтказилса, қўшимча 10% бир марта тўланади.	20
91.	Чанқоқ бўғими шикастланиши натижасида: а) бўғим ҳаракатсизлиги (анкилоз) б) «ликкилдоқ» бўғим (сон бошчаси ёки вертлуж бўшлиғи резекцияси натижасида) в) эндопротезлаш (бўғимни сунъийсига алмаштириш)	50 70 45
	Сон	
92.	Сон суягининг исталган даражада синиши (бўғим соҳаларидан ташқари): а) бўлақларнинг силжишисиз б) бўлақларнинг силжиши билан Изоҳ. Агар сон суяги синиши муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилган бўлса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 10 фоизи миқдорида тўлов амалга оширилади.	20 25
93.	Сон суяги синишининг сохта бўғим (битмаган синиш) ҳосил бўлиши	55

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
	билан асоратланиши: Изоҳ. Сон суягининг битмаган синиши ёки сохта бўғими муносабати билан суғурта товони жароҳатдан камида 9 ой ўтгач тўланади. Агар илгари сон суяги синиши муносабати билан суғурта суммаси тўланган бўлса, якуний қарор қабул қилишда ушбу тўланган сумма чегириб ташланади.	
94.	Травматик ампутация ёки соннинг исталган даражасида оёқ ампутациясига олиб келган оғир шикастланиш: а) битта оёқнинг б) ягона оёқнинг	70 100
	Тизза бўғими	
95.	Тизза бўғими соҳасининг шикастланиши: а) гемартроз, мениск (менисклар), бойламлар шикастланиши, суяк парчаларининг кўчиши б) тизза қопқоғининг (надколенник) синиши в) тизза бўғимини ташкил этувчи суяклар (сон суягининг дистал эпифизи ва катта болдир суягининг проксимал эпифизи) синиши, болдир чиқиши	5 10 20
	Изоҳлар: 1. Агар тизза бўғими соҳаси жароҳати муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 10 фоизи миқдорида бир марта тўлов амалга оширилади. 2. Тизза бўғимининг турли хил шикастланишлари бирга келганда, суғурта товони 95-модданинг энг оғир шикастланишни кўзда тутувчи бандларидан бири бўйича бир марта тўланади.	
96.	Тизза бўғими соҳасининг шикастланиши натижасида юзага келган: а) бўғимда ҳаракатнинг йўқлиги б) бўғимни ташкил этувчи суяклар юзалари резекцияси натижасидаги «ликкилдоқ» тизза бўғими	35 45
	Болдир	
97.	Болдир суяklarининг синиши: а) кичик болдир суяги б) катта болдир суяги в) иккала суяк Изоҳлар: 1. Агар болдир суяклари синиши муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 10 фоизи миқдорида бир марта тўлов амалга оширилади. 2. 97-модда бўйича суғурта товони қуйидаги ҳолларда аниқланади: кичик болдир суягининг юқори ва ўрта учдан бир қисми синишида; катта болдир суяги диафизининг исталган даражада синишида; катта болдир суяги диафизи (юқори, ўрта, пастки учдан бир қисми) ва кичик болдир суягининг юқори ёки ўрта учдан бир қисми синишида. 3. Агар жароҳат натижасида тизза ёки ошиқ-болдир бўғими ичида катта болдир суягининг бўғим ичи синиши ва кичик болдир суягининг диафиз даражасида синиши юз берса, суғурта товони 95 ва 97 ёки 100 ва 97-моддалар бўйича қўшиш йўли билан тўланади.	5 15 20
98.	Травматик ампутация ёки болдирнинг исталган даражада ампутациясига олиб келган оғир шикастланиш.	60
99	Болдирнинг бир ёки иккала суяги синишининг сохта бўғим (битмаган синиш) билан асоратланиши: а) кичик болдир суяги б) катта болдир суяги в) иккала суяк г) кичик болдир суяги сохта бўғими ва катта болдир суягининг битган синиши д) катта болдир суяги сохта бўғими ва кичик болдир суягининг битган синиши Изоҳ. 99-модда бўйича суғурта товони жароҳатдан камида 9 ой ўтгач	10 30 40 25 35

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
	тўланади.	
	Ошиқ-болдир бўғими	
100	Ошиқ-болдир бўғими соҳасининг шикастланиши: а) бўғим бойламларининг шикастланиши, тўпиқлардан бирининг ёки катта болдир суяги четининг синиши б) иккала тўпиқнинг синиши, иккала тўпиқ ва катта болдир суяги четининг синиши, дистал болдирлараро синдесмознинг узилиши в) бир ёки иккала тўпиқнинг катта болдир суяги чети синиши, дистал болдирлараро синдесмоз узилиши ва оёқ кафтининг ярим чиқиши (чиқиши) билан бирга шикастланиши	5 10 15
101	Ошиқ-болдир бўғими шикастланиши натижасида юзага келган: а) бўғимда ҳаракатнинг йўқлиги (анкилоз)	35
	б) «ликкилдоқ» ошиқ-болдир бўғими (бўғимни ташкил этувчи суяклар юзалари резекцияси натижасида) Изоҳлар: 1. Агар ошиқ-болдир бўғими жароҳати натижасида жарроҳлик амалиётлари ўтказилса, қўшимча равишда суғурта суммасининг 10 фоизи тўланади. 2. Кичик болдир суягининг дистал (пастки) учдан бир қисми синиши ташқи тўпиқ синишига тенглаштирилади.	40
102	Ахилл пайининг шикастланиши: а) консерватив даволанганда б) жарроҳлик йўли билан даволанганда	10 20
	Оёқ кафти	
103	Оёқ кафт суякларининг синиши ёки чиқиши, бойламларнинг шикастланиши: а) битта-иккита суяк синиши, бойламлар узилиши б) учта ва ундан ортиқ суяк синиши в) битмаган синиш, сохта бўғим Изоҳлар: 1. Агар оёқ кафт суяклари синиши, чиқиши ёки бойламлари узилиши муносабати билан жарроҳлик амалиётлари ўтказилса, қўшимча 5 фоиз тўланади. 2. Турли жароҳатлар натижасида юз берган оёқ кафти суяклари синиши ёки чиқиши учун суғурта товони ҳар бир жароҳат фактини ҳисобга олган ҳолда тўланади.	10 15 20
104.	Оёқ кафтининг травматик ампутацияси ёки қуйидаги даражада ампутацияга олиб келган оғир шикастланиш: а) бармоқ-кафт бўғимлари даражасида (оёқ кафтидаги барча бармоқларнинг йўқлиги) б) кафт суяклари (плюсневые кости) даражасида в) кафт усти (предплюсна) даражасида г) ошиқ, товон суяклари ёки ошиқ-болдир бўғими даражасида	30 35 40 50
	Оёқ бармоқлари	
105	Битта оёқ кафти бармоқ фалангаси (фалангалари)нинг синиши, чиқиши, пай (пайлар)нинг шикастланиши: а) бир ёки иккита бармоқ фалангаларининг синиши ёки чиқиши, пайларининг шикастланиши б) учтадан бештагача бармоқ фалангаларининг синиши ёки чиқиши, пайларининг шикастланиши	5 10
106	Бармоқларнинг травматик ампутацияси ёки ампутацияга олиб келган шикастланиш: Биринчи бармоқ: а) тирноқ фалангаси даражасида (тирноқ фалангасининг йўқотилиши) б) асосий фаланга даражасида (бармоқнинг йўқотилиши) Иккинчи, учинчи, тўртинчи, бешинчи бармоқлар: в) бир-иккита бармоқнинг тирноқ ёки ўрта фалангалари даражасида г) бир-иккита бармоқнинг асосий фалангалари даражасида (бармоқларнинг йўқотилиши) д) уч-тўртта бармоқнинг тирноқ ёки ўрта фалангалари даражасида	5 10 5 10 15

Модда	ШИКАСТЛАНИШ ХАРАКТЕРИ	Суғурта товони миқдори, %
	е) уч-тўртта бармоқнинг асосий фалангалари даражасида (бармоқларнинг йўқотилиши)	20
107.	Жароҳатдан кейинги тромбофлебит, лимфостаз, остеомиелит, трофиканинг бузилиши ривожланишига олиб келган шикастланиш. Изоҳлар: 1. 107-модда қўл ёки оёқ жароҳати натижасида юзага келган тромбофлебит, лимфостаз ва трофика бузилишларида (йирик периферик томирлар ва нервлар шикастланиши бундан мустасно) жароҳатдан камида 6 ой ўтгач қўлланилади. 2. Қўл ёки оёқ бармоқларининг йирингли яллиғланиши 108-моддани қўллаш учун асос бўлмайди.	10
108.	Травматик шок. Изоҳ. 108-модда бўйича суғурта товони жароҳат натижасида юзага келган бошқа шикастланишлар учун тўланадиган тўловларга қўшимча равишда амалга оширилади.	10

*Жабрланувчи вафот этган ёки унга ногиронлик белгиланган тақдирда, суғурта тўлови 2-жадвалга мувофиқ, илгари амалга оширилган суғурта тўловлари чегириб ташланган ҳолда амалга оширилади.

Таблица 2²

Шикастланиш номи	Зарар миқдори, % ҳисобида
Инсоннинг вафоти	100 %
I гуруҳ ногиронлигига олиб келган жароҳат	80 %
II гуруҳ ногиронлигига олиб келган жароҳат	65 %
III гуруҳ ногиронлигига олиб келган жароҳат	50 %

² Суғурта тўловлари жадвали кенгайтирилиши ва тўлдирилиши мумкин.